

310508

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

Vol. 9:

చెన్నపట్టణము 1922 వ సం॥ డిసంబరు నెల 11-వ తేది సోమవారము

No. 211

నంపుటము ౯

ఉండుభివామకంపత్సరము, మార్గశిరమాస బహుళ సప్తమి ౭.

నంచిక ౨౦౦

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

అమృతాంజనము గాయము పుండ్లకు

ఘనమయినమందు

చక్కనిడబ్బీతో సహా సీసా 1-కి రూ. 0-10-0 ప్రతియింటనుండదగినది

అమృతాంజనము లోకప్రసిద్ధిని బడసియున్నది. అమృతాంజనము అన్నినొప్పులకు సిద్ధామృతము. అమృతాంజనము అమృతశబ్దమాదినిగల మాయమందుగాను. సకలమందులవలన మోసముగలుగును. పంచభాషచీటిని చూచికొనిన మోసముగలుగదు అమృతాంజనపు జగత్ప్రఖ్యాతవలన దేశమునందంతటను వెలసినది.

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి, లేక నెం. 7 తంబు శెట్టివీధి, మదరాసు.

వసంత కుసుమాకరము.

బసవరాజీయము.

419 గ. పుట పద మేరమును సుప్రసిద్ధముగ ప్రచురించుచున్నది. ఇంకను కవి, అశ్వత్థామ, నిఖిల్లత మొదలగు వ్యాధులలోగూడ మిక్కిలి అనుమలము. బలవర్ధము రక్తమును కుద్రజేయును. ఇందు శతపుటాభిరమ, బంగారము, ముగ్యము, కంఠ భస్మము, కాంతము, ఇత్యాది విలువల బహుభూతము గలవు. 20 మాత్రముల సీసా 1 టీకి రూ. 5-0-0 బహుభూతముగూడ పథ్యమును ఉపయోగించు విధానమును తెలుపబడును.

ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసిలిమిటెడ్

వసూలైన మూలధనము రూ. 1,12,925-0-0 19 హానిస్రోడ్డు, మాంటురోడ్డు పోస్టు-మదరాసు

నిర్వహించు కార్యము బహుభూతముల పుట్టినిల్లు. క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.

బాంబేలు:— (1) నెం. 149 హోలోడ్డు తిరువల్లికేటి. (2) 402, మింటుస్ట్రీటు జి.టి. మద్రాసు. (3) నెం. 2, బహదూర్ రాయపేట. (4) హోలోడ్డు, తిరువల్లి.

మంచితరుణము! ఆంధ్రపత్రిక త్వరపడుదు!!

ఉగాది సంచికలు

(1911 మొదలు 1921 వరకు)

1-కి అ. 0-6-0 చొప్పున కొలది ప్రతులు మాత్రము

మా యేజింట్లవద్ద దొరుకును

తిరుగా అచ్చపడనేరవు

పోస్టుఖర్చులు లేవు.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, మదరాసు.

అమృతము ప్రారంభమైనది

తక్షణమే దరఖాస్తును పంపుకొనుడు!

తక్షణమే దరఖాస్తును పంపుకొనుడు!

హానిధ శుద్ధస్వదేశీవస్తువులను తయారుచేయుటయందు మంచినిపుణులని పేరుగాంచిన “ది తాడిపత్రిక” అందు స్పష్టంగా అందు వీరింగు కంపెనీ లిమిటెడ్” వారిమాదిరి పుస్తకములపైట్టు 1 కి రూ. 0-8-0 అను ఈ దిగువ విలాసమునకు పంపి, తక్షణమే పుస్తకములు పంపబడును.

మేనేజరు, తాడిపత్రిక హాండు స్పిన్నింగు అండు వీరింగు కంపెనీ లిమిటెడ్,

తాడిపత్రి, అనంతపూరు జిల్లా, మద్రాసు రాజధాని.

ఇదివరలో గమనించకుండిన

తప్పుగదిని గమనించ ప్రార్థనలు కానులందఱు,

అరకానులందఱు, గజుల వల్లెడలు, పలురకముల గడియారము గాలులు, అడ్డిగట్ట ములత్రాసులు, వంటిలు, వడ్డ్యాదులు మున్నగునట్టి వారి వారి కోరికమేరకు అతిక్యతతో తయారు చేసి యివ్వబడును. (2)

మొదటిరకం నెం. 1 బంగారు పూచీ యివ్వబడును. ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి గురుస్వామి శెట్టి కంపెనీ, నగరవర్తకాల, 25, వై.బా.బా.గోడ్డు, మద్రాసు.

చాటుపద్యమణిమంజరీ.

ద్వితీయ భాగము

వెల రూ. 1-6-0. క్షణ శేషక ప్రతి రూ. 1-10-0.

మూన్నాళ్లమున్నట్లు - వెల 0-4-0.

అక్రమము:— మణిమంజరీ మేనేజర్,

(142) తిరువల్లిక్క, మద్రాసు

THE BENGAL COTTON WOOLLEN AND MILL LTD.,

Wanted agents to sell shares of the above company which commenced business in grand style and guarantee 10 per cent dividend in the first year. For Prospectus and particulars please apply to Ray Dutt and Co.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయమున దొరకు అమూల్య గ్రంథములు

తిలక్ మహాశయుని జీవితము సంపూర్ణోపన్యాసములు (మా. సత్యనా రాయణశాస్త్రి విరచితము)	...	2	4	0
హిందీ భాషాశాస్త్రము (తెనుగు తెలిసినవారందఱు స్వయముగ హిందీ నేర్చు కొనుటకు అనుకూలముగ నున్న వ్రాయబడినది)	...	0	6	0
హిందీ మొదటివాచకము డిక్షనరీ	...	0	6	0
ఆంధ్రోద్యమము - మొదటి అయిదు ఆంధ్రమహాజనసభల ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షుల ఆధ్యక్షకోపన్యాసములు తీర్మానములు చిత్రపటములు కలిగినది	...	1	8	0
శ్రీరామవిజయం-నాటకము 0 8 0 శారదాంబ-శ్రీధర్మబోధిని నాటకము 0 4 0 ఆరాధనావిధి 0 4 0 ఆత్మజ్ఞానా సంఘము: (శరీరము విడిచిన తరువాత ఆస్తిస్థితి) 0 8 0 వజ్రకోకముది (నిఘంటువు జేబులోనిముడునది) ... 1 0 0				
సత్యవత్సరాభిషేకము-పద్యకావ్యము. కవిత్యము కను రసవంతమై ముద్దులు మూట గట్టుచున్నది. కల్పనలు మెండు. ఈ గ్రంథమును జేపట్టిన పాఠకుల కొకపద్య మేని వదల మది జనింపదు	...	1	0	0

పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము,
(తపాలపెట్టె 212.) 7 తంబుకెట్టి వీధి మద్రాసు.

శుద్ధస్వదేశి బెంగులూరు - మేలు పట్టుచీరలు

జరిగెచీరలు, కిక్కిలు, రవికలు, రమాళ్లు, దావోలు, పావళ్లు, సాదాబాకట్టుగుడ్డలు, గానుగుడ్డలు మొదలగునవి తులనాపీఠా మేలుకం పట్టులో చిలకపచ్చ, పసుపుపచ్చ, ఎఱుపు, రోహ, ఆకాశరంగం, అరంజరంగ, మేఘరంగం, కాకిరంగం, నెమలిరంగం మొదలగు రంగులలో వారివారి ఆర్డరు మేరకు తయారుచేసి పంపెదము.

చాయకు గ్యారంటీ:—ఒకసారి ఆర్డరుయిచ్చినవారు తక్షణ ఎప్పుడును మాకే ఆర్డరునుపంపుదురు.
చరములకు ఈడిగున విలాసమునకు వ్రాయవలెను. మాకం సుబ్బరాయ శెట్టి అండు (బుదర్), పట్టుబిలి కర్తవ్యం, చాక్, బెంగులూరుసిటి.
పోస్టు ఖర్చు నెంబరు 55.

మదనకామేశ్వర లేవ్యాము

చుట్టులపాలిటి సంఘము:—మేనాడు, నిక్కాక, కుక్క నర్తము, నిస్సర్తము, అతిమాత్రము, మొదలగు వాటిని హరించి మంచి బలమును, యశస్సును, కాంతిని, వీర్యవృద్ధిని, సంతోషాన్ని, కలిగించు వ్యవసాదము. 2 దబ్బీలు చాలును. 20 రు దబ్బీ రు 1-4-0. వి. పి. చార్జి 0-8-0 (8851)
రోహపుష్ప లేవ్యాము:—ఇది మలబద్ధమును పోగొట్టి కాల విరేచనమును చక్కగా కలిగించుటలో అమృతప్రాయము. 15 రు. దబ్బీ రు 0-10-0, వి. పి. చార్జి 0-7-0
పి. కె. పి. ఆంధ్రకో, ఆయుర్వేదసమాజం, పెరికేపి, నెల్లూరుజిల్లా.

ముఖ్య గమనింపు (294)

మోగ్యతాపత్రములు

(1) నేను 5 సంవత్సరములనుండి విడువని తీయవ్యాధితో బాధపడుచుంటిని. కొన్ని వేళలో ప్రాణముకూడ విసికిపోయినది. కాశిపట్టణములో నుండు, 'దుర్గా మెడికల్ హాలు' వారిచ్చిన సైమర్ ఆప్టోమ్యాట్ అను దివ్యవ్యవధమును సేవించుట చేతనే నేను ఇప్పుడు సదరు వ్యాధితో సాఖ్యముగా నున్నాను.

బెంగులూరు } ఆర్. ఎన్. చెట్టి
4-8-20

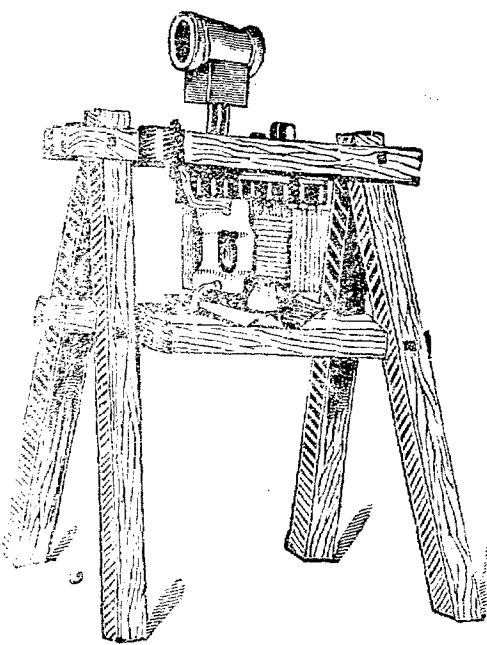
ది క్రౌన్ ఎంజినీరింగు అండు ఫౌండ్రీ వర్కుసు అండు కో,

The Crown Engineering and Foundry works & Co.

వర్కుసు: 117 బుట్రా రోడ్డు, హౌరా.

Works: 117 Bantra Road Howrah.

3 రోలర్లు గల చెరుకు మిల్లులు.

అన్నిరకముల ఎంజిల్లుపోత పోయబడును. ఘానీలు నారయంత్రములు న్యాయమైన ధరప్రకారము విక్రయించబడును. నారమిల్లులు తేయాకుతోటలు కొల్లియ మునిసిపాలిటీలు, జిల్లాబోర్డులు, మొదలగు వాటికి కావలసినవికూడ పంపబడును.

చెఱుకువంట సమయము సమీపించుచున్నది గాన మీరు చెఱుకుయంత్రములకు ఆర్డరు పంపుటకు ఇదియే తగినసమయము.

యిప్పుడే ఆర్డరులను పంపిన మేము సకాలములో యంత్రమును సరఫరాచేయుటకు వీలుగా నుండును. మేము ఇప్పుడు అనేకయంత్రములను సరఫరా చేసియున్నాము. అన్నియు తృప్తికరముగా పనిచేసినట్లు మా కాతాదారులు వ్రాసి యున్నారు. (384)

పనితరమునందు శ్రేష్ఠత్వము, సకాలమున సరఫరాచేయుట వీటికి పూచీ నిచ్చెదము. ధర యంతర వివరములు తెలియగోరువారు మేనేజరు వ్రాసి తెలుసుకొన గోరెదము.

తామర తైలము - తామర, తిట్ట, గజికి మంచిది

రాజారాణి గుర్తుగల తామరతైలము పూతినాశకములగు చాల మరచిసుండుతో తయారు చేయబడి ప్రఖ్యాతిగాంచినది. దబ్బీ 1-కి 0-6-0. అమృతాంజనము దీపో, మదరాసు.

అసెంబ్లీ సమావేశము

తీర్మానముల పట్టిక

వైస్రాయలు కమిషనులకు భారతీయుల కొనుగు విధానము నకు సంబంధించిన కార్యముల బ్రకటింప వలెనని టి. పి. శేష గిరిఅయ్యర్, కే. పి. నియోగి, ఈశ్వరశాస్త్రిగారు తీర్మానము లనుపపాదించుట. స్వపరిపాలన ప్రధానాధ్యక్షులైన భారతీయభక్త్య కానకశిలకొపనంభుము సేర్వరువలెనని యదునాథముజం దారుగారును, ఇండియాశేఫు అర్థికస్థితిగతుల విచారించి రాజకీయ నిర్బంధితులను మొదటి తర గతి బ్రేదితగా చూడవలెనని అగ్నిహోత్రీగారు బడ్జెటులోవో ఓటిర్, నాన్-వోటిర్ విభేదములకు భేదము తొలగింపవలెనని డాక్టర్ గారుగారు, శెంట్రిల్, ప్రొ: ఎన్. యల్. (రాష్ట్రీయ) ప్రభుత్వములకు మధ్య అర్థిక కష్టపరచుట ను చక్కగ పరిష్కారము చేయవలెనని రంగాచారిగారు ప్రో: యల్. కాలనీలకు వీరిలోనుకు కూలీలసంపు విషయమును గూర్చి విస్తారము కార్యకర్తలవల్లగారు, శ్రీలంకాపార్లమెంటులోను, గవలలోను ప్రసక్తమునకు, భార్యములు వారములను, అంతర మాటువారములను పనిచేయనీయదగదని ఆకాలమున వారికి మెట్టిపెట్టి అల్ల వెన్న (ప్రసక్త) నొనగదగునని జోషిగారు, ధర్మలా ఆంగ్లో హైదవులకు విశాపీయముల ప్రత్యేకంపార్లమెంటు యదగదని హాజీజ్-యద్దీనుగారు, భాషాత్రయ క్రొవ్వు విభజనమునుగూర్చి వీహారులసాసభ్యులును తీర్మానముల నుపపాదించుట.

“సాపమునకు ఫలితము మరణమే”

మిలిటరీసార్జంటు పర్యాంగనయింటిలో నాత్మ హత్య జేసికొనుట

పునా నగరమున స్టాఫ్ సార్జంట్ జే. వాన్స్, పిగ్మిల్ సర్వీసుసార్జంటు హిరూఅను నిరువురు వైస్రాయ్స్ లొక పడుపుశ్రీయంతికి యారాత్రి యచ్చుట నిడించి. సార్జంట్ హిత్ తేల్లవారుబామున నాలుగుంటలకు లేచి తనివాల్యును, 5 తోటా ల ను సార్జంటు వాన్స్ ను న కొనుగి వైకికిర ము నకు చ నె ను. త ర వాక నాయింటిలోని యాడుదొరె వాన్స్ నును లేపివీడ్చుట నన దుకీరమున కేగక లొనికిజని తలను గొడ కానింది. తుపాకీతో కాల్పుకొని చనిపోయెను. కొన్నాళ్లకిందటనే యిరడు 2000 రూపల ను గై కొ నె నట. పూ నా ఆగ్ని ల రీ పటా లు ము న కి క దు 2 తో జా లు కి తు గ ల పి పి మ్మట జనిలోనికిపోవుట మానెనట. కీరమునై దౌర్జన్యమును నూదించు దెబ్బలేమియు కనపించక పోవుటచే నతడు తాత్కాలిక మర్తిభయములన నాత్మహత్య గావించుకొనెనని సిటీమేజస్ట్రేటు తీర్పుగావించెను.

ధీర్, “బ్రంహమత్య” కేసు

ముద్దాయిలు విడుదల చేయబడుట

ధీర్లో, మనుష్యుని చంపి బ్రంహలో శెట్టి రైలులో పంపిరిని కేసు చేయబడిన ముస్సయత్ జైస్ ఆమె తల్లి నాక రను విచారణలో క్లిష్టముగ నెంచబడి విడుదల గావించబడిరి.

వీహారు బరిస్సా కాననసభ-నేటిచర్చ

పాట్నా, డిసెంబరు 8:—వీహారు బరిస్సా కాననసభ యందు నేటి సమావేశమున రిజిస్ట్రీయర్ ఆఫీసునందలి నూటికి 25 వంతు ప్రారంభ విద్యుదును, గృహ పరిశ్రమ లకును, వైద్యవిషయములకు నుపయోగింపబడవలయునని యుప పాదించిరి. ప్రభుత్వమువారిపక్షమున మా. సింహగారులేచి, తా మాతీర్మానము నామోదించుకొన్న దాని నమలులో తెచ్చుట కభ్యంతరములు లేనని చెప్పిరి. తీర్మాన మామోదంబుడెను.

కలకత్తాలో గొప్పబండిపోటు

కలకత్తాచేతుక నన్ను బెల్లింపుట్టునుండన్న యొక్కలి యొపు గడ్డగియజమాని సాయంత్రము 7 గంటలకు శెడడిపో వగానే 7, 8 గుడ్డగియ రివాల్యర్లు, బాబులమొదలగు నాయుధముల గొని మోటారులో న చటికి వచ్చి ఆఫీసు గదిలో సర్కారును చంపుదునని బెడలించి తాళముచెవి లాగిని యిసుపపెట్టెలోనున్న 1400 రూ. లను కాజేసి ఆమోటాగ్నలోనే పోర పోయిరి. ఎవరిని అరెస్టుచేయలేదు.

ఆన్నిరకముల ఉన్ని కంబళ్లు
మావద్ద స్థాకులోనున్నవి.
దివైసీరు ఇండస్ట్రీయల్స్ లిమిటెడ్

బెంగుళూరు సిటీ.

THE PIONEER INDUSTRIALS Ltd., BANGALORE CITY,

ప్రయాణమున కుపయోగపడు ఉన్ని శాలువలు, కంబళ్లు జాలరులతోను;
అండమైన మాధిరీలలోను మిక్కిలి కొద్దిగా స్థాకులోనున్నవని మామామూలు
కాతాదారులకు మిక్కిలి సంతసముతో ఇందుమూలముగా తెలుపుచున్నాము.

కొలతలు 90 X 60, 90 X 54, 96 X 48

ధరలు 1-కి ర్పు 9-8-0, 10-0-0, 11-8-0, 11-12-0.

ఆశాభంగము కలుగకుండుటకై తక్షణమే పంపుడు.

హిందూదేశమునందు ఏభాగమునకైనను ప్యాకింగుచార్జిలేదు.

రిజిస్టర్డ్ ఆఫీసు:-

ది వైసీరు ఇండస్ట్రీయల్స్ లిమిటెడ్

“యూనస్ బిల్డింగ్స్”

నగరత్ పేట్, బెంగుళూరు సిటీ.

“YUNOUS BUILDINGS”

Nagarthpet.

BANGALORE CITY.

కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయము

ప్రభుత్వపుద్రవ్యమును నిరాకరించును.

కలకత్తా, విశ్వవిద్యాలయసాధ్యము లగు నర్థి అను తోడ ముఖ్యంగా రోగనిక సంపూర్ణోపశాసనము:

ఇంతవరకును చక్కదీర్ఘముగ జరిగినది. సంపూర్ణముగ మూడుగంటలకాలము ఈ విద్యాలయమును వినివేయుట మీ కాలమును మరల నేను కొంచెము వినియోగింపజేయు డని రోగనిక వర్ణించుటకు చింతించుచున్నాను. నేను అందరకును మాటలాడుటకు తగినంత కృతనియ్యగ కఠినముగ నుండునని నేనుచూచినను నేటి చర్చాశ్రమము ముఖ్యమైన దగుటచే నేను చర్చలయందు జోగ్యము కల్పించుకొనలేదు. ఈ విశ్వవిద్యాలయమునందు గత ముప్పదివార్లు సంవత్సరములనుండి సభ్యుడగు నుండినను ఇంతటి విమరశ్చితి విశ్వవిద్యాలయమున కిదివరకెన్నడును కట్టెయింపలేదని నేను మునిపూర్వముగ బలుకుచున్నాను. కలుపుకు పలువిధముల తలంతురు. కనుక నాయభిప్రాయములను మీకు నివేదించిన, మీరు నన్ను పన్నింటిగాఁగ. ఇట్టిసమయమున నేను భర్తృమని నమ్మిన దానిని నివేదించుట, విద్యాలయమునకే గాక దేశమునకు గూడ ఆపచారము గావించినవాడ నగుదును.

మొదట, ఫిబ్రవరి 13, 1922 నాటినుండి జరిగిన సమయములను మనము గమనింపవలసియున్నది. ఆనాటిరాత్రి 9 గంటలకు విశ్వవిద్యాలయమునుండి చేరునదికి, విద్యాలయములో నా పేరట బంపిన యంత్రము ఒకటి నాకై యుండెను. దానిపై "రహస్యము" అని యుండుటచే యంత్రములోని యంతములను ఇప్పటివరకు బయటపెట్టలేదు. కొద్దిపాటి ద్రవ్యసహాయమునకు దరఖాస్తు ఫిబ్రవరి 15 వ తేదిలోపుగ పెట్టుకొనుచునీ ఆయంత్రము నన్నుకోరను. అది నాకు ఒక్కదినము మాత్రమే కృతనియ్యగ నొసగెను. విశ్వవిద్యాలయసభ్యులను సమావేశపరచుటకు కృతనియ్యగి తలపడినను, ద్రవ్యసహాయమునకు దరఖాస్తుపెట్టు ఉద్దేశ్యము లేకుండెను నుత్తరమున నాయుటకు సంపూర్ణపాధ్యతను గైకొనవలెనని నాకు అప్పుడు తోచెను. నాకట్టి తలంపెటకలిగినో మీ రడుగవచ్చును. వెనుకటి కుంతర్జము జరిగిన విషయములపట్టి నాకట్టి తలంపు తటాంపముగించెను. గత సంవత్సర మేమి జరిగెనని విచారించుచునీ విద్యాలయములోతో మాటలాడి సంకల్పపిత్తెడిన పిమ్మట, ద్రవ్యసహాయమును కోరుచు వెంగాలు ప్రభుత్వమునకు రెండు దరఖాస్తుల బంపుచునీ నర్థి నిలరత్న సర్కారు తన తిజస్వీకరణ గొరను. ఆ రెండు దరఖాస్తుల కేమిగతిపట్టినదియు నాకు సురభునకు రాకుండెను.

ఉత్తరము పంపిన కొన్నిమాసములకు ఒక సమాధానము కచ్చెను. అది యంత్రాచరమును కల్పించినది కాదు. ప్రభుత్వమువారు సామ్యుతదని చెప్పకొనినారు. కాని నవంబరు 15 వ తేది నాటి యంత్రము మాత్రము ఆతను కల్పించి యుండెను. దరఖాస్తులను బంపిననూ, వెంటనే బంపిన ద్రవ్యసహాయము చేయు విషయమై యాలోచింపబడునని అందుండెను.

నవంబరు 15 వ తేదినాటి యంత్రము, అనేక సందర్భములపట్టి చూచిన, అద్భుతమైనదని చెప్పవచ్చును. విశ్వవిద్యాలయము దరఖాస్తులను బంపియుండెను. ఫలిత మేమి? జనవరిలో విజయములను సంపూర్ణముగ దెలుపుచు మరల దరఖాస్తుల పెట్టుకొనుచునీ డిసెంబరు మాసమున కొరి. 1921-22 సంవత్సరాంతమునకు లోటు ఎంత యుండవచ్చునో అంత నాచేయుచు ఈ పనులనువారు బంపినతెక్కలను మనమంతకు పూర్వమే బంపియుండినను అట్టి ప్రత్యుత్తరము కచ్చెను. కనుక యీ సంవత్సరములలో మనము దరఖాస్తుపెట్టు నుద్దేశంతోని నాయనలెని మొట్టమొదట నాకు స్ఫురించెను నేనట్లు చేసి యుండినచో బహుశః ఈయా చేదన కొంత తప్పియుండును. కాని బాధ్యత యధికమైనది. దరఖాస్తును ఇవ్వవలెనని గంటలలోపుగ నేలబంపుచునీ కొంతో ఆయంద్రేక్షము నాకు సంపూర్ణముగ గోచరమైనది కాదు. అయినను దరఖాస్తు 14-వ తేది నాకు కలెయై పంపబడెను. ఈచర్చ కంతకును అనకాళము నొసగిన దురదృష్టకరముగ దరఖాస్తు ఇదియే. ఆదరఖాస్తును సంపుచునీ కొరగా పంపితిమేగాని మనయంతట మనమే బంపలేదనియు మీరు జ్ఞాపకముంచుకొన దగును. ఫిబ్రవరి 14-వ తేది యంత్రము బంపబడెను. విశ్వవిద్యాలయ కార్య నిర్వాహక సంఘము ఆచర్య నామొందినను. చేదియుండిను. ప్రత్యుత్తరమును నిర్మించుచు కాలము గడపితిమి. ఓర్పునకు పరిమితి గలదు. విశ్వవిద్యాలయమునకు ప్రత్యేక గ్రాంటులక్రింద ఒక్కపైసా

యైన నొసగబడలేదు. విశ్వవిద్యాలయ సంవత్సరము లేమియు రాకున్నను, విద్యాలయాభివృద్ధి నీచముగ బ్రవర్తించెను. ఆ గ్రంథము ముగిసినదని ఎంచి దానినిగూర్చి ప్రస్తుతము మరల విమర్శించును.

కానసనధ తీర్మానము

విశ్వవిద్యాలయమునకు లోటుబడిన రూ. 43,000 లకు గాను సహాయముగ నొసగుటకై విద్యాలయాభివృద్ధి కట్టి మొత్తము రూ. 2,00,000 లను కొరమండెనని జాత్రమానమున నేనువింటిని. బట్టెట్లుపట్టి మేటుబలాని యంత్రమునాకే నేనుదహించితిని. లోటు రూ. 5, 43,000 లుండెను రూ. 2,00,000 ల నొసగిన నేమిలాభము యని నేను యోచించితిని. ఈ యాశ్చర్యకరముగ నడచిడి ఒక్కసందర్భమున బాగుగనుండునని నాకు జ్ఞాపకము కచ్చెను. ఒకడు దివాలాద్రె, ఆర్థికనికృతికన్న అధులభిక్తి, అప్పులిచ్చినవాడు తొందరపెట్టగా, ఆతడు ప్రతి అప్పువానికిని అప్పులో నేదో కొంతభాగమును మాత్రమే చెల్లించును. కాని మనమట్టినికొకటిలేదు. మన విశ్వవిద్యాలయము దివాలాతీసినదని కల్పించితి. మనమట్లాటి దివాలాస్థితిలో లేము. మనకు ఆస్తి గలదు. ఆయాస్తిని బోనువండితు డనుభవించెను. సమయమువచ్చినచుననుగు ర్తివగలము. ఈ గ్రాంటు కానసనధకచ్చెను. అచ్చట కొద్దిమాత్రము ఆశీర్వాదముండెనట్లు జ్ఞాపకము. కాని అధికసంఖ్యములు గ్రాంటుకు నమ్మించిరి. అప్పు డెట్టినిబంధనలను నూచింపలేదు. పోయె- గ్రాడ్యుయేటు డిపార్టుమెంటువారు బీదవాగు అనేకులుండె విశ్వవిద్యాలయమునకు తొందరయేమి కాని ఒక్కభర్తృమ ప్రస్తుతించెను. ఈ ద్రవ్యమేల నుంచగూడదని కొందరు నన్నుడిగిరి. బీదవారు కుటుంబములను పోషింపవలెక కష్టమగుండెడి. ద్రవ్యమురాదు, మీరుభయపడ నవసరములేదని నేను వారితో చెప్పితిని. గ్రాంటుకు కఠినమగుట గోరుదురనియు, చివరకు సామ్యునీ మరనియు, కలకత్తా యందం తటను కడంతులుండెను. జులై 25-1922 నాడు ఆక్రాంపెంటు-జనరల్ విశ్వవిద్యాలయమును గూర్చి తన నివేదికను ప్రభుత్వమునకు బంపెను. గ్రాంటునుగూర్చి ఏమియు మనకు ఉత్తరము రాలేదు. నిర్మించుచునే యుండిమి. సురలకానసనధ సమావేశము కానుండెను. మకరులనేలగోరితిమి, వానినిగూర్చి వెనుకటి పర్యాయపు సమావేశమున నేల తెలుపలేదని కానసనధ్యు తెలిసెను అడుగుటకై నను కృతనియ్యగి తలపడినను. అట్టి సమయము ఆగట్టు 28, 1922 నాడు విద్యాలయాభివృద్ధి అశ్చర్యకరముగ నీయుత్తరమును వ్రాసెను. విశ్వవిద్యాలయము మీ ఆయంత్రము గొప్పకేరమును మోపెను ఆకేరమెంత గొప్పదో అంతకునువాగుగ గుర్తించియుతోచదు. మోపబడిన నేరమేమి?

నేరము

విశ్వవిద్యాలయ ఆయన్యములు మిక్కిలి యసంతృప్తి కరముగ నుండెనను నేరము మోపబడెను. ఆక్రాంపెంటు జనరలు గారి యభిప్రాయము గూడ అందులకు నిదర్శనమని తెలుపబడెను. నేను ప్రస్తుత మా మకరులను గూర్చి ఏమియు తెలుపనవసరములేదు. ఆయాలోపముగూర్చి యంత్ర మీమాంసయేల యని యడిగదరేమో. ఆక్రాంపెంటు జనరల్ గూడ యభిప్రాయము నొసగెను. అతని యభిప్రాయము ఆనేరమును మోపను. నాకు మిక్కిలి అశ్చర్యము గలిగెను. వెంగాలు ప్రభుత్వమువారికి ఆక్రాంపెంటు జనరల్ గారి రిపోర్టు చేరియుండెను. విశ్వవిద్యాలయమారిపోర్టును చూడక పూర్వమే సమాధానము నొసగుటకు పూర్వమే ప్రభుత్వమువారు వెంటనే విశ్వవిద్యాలయము నాజ్ఞే పించి యవమానింప బూనుకొనిరి. విశ్వవిద్యాలయ చారిత్రమునందెట్టి దివికకన్న చేసి జరిగినదా? పోనిండు మరయే విశ్వవిద్యాలయమునందుగాని జరిగినదా? కారణము లేకపోలేదు. ఆక్రాంపెంటు జనరల్ రిపోర్టుగాని ప్రభుత్వమువారి యంత్రముగాని యొచ్చించుటకు విశ్వవిద్యాలయము సమావేశమగుటకు పూర్వమే కలకత్తా ప్రతికలు రెంటిని ప్రకటించెను. కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయమును భర్తృసము చేయవలెనని ప్రతిధ్వనులు వినిపించెను. ఆక్రాంపెంటు జనరల్ వంటి యధికారి విశ్వవిద్యాలయము ఆర్థిక నిధి యసంతృప్తికరముగ నున్నదని వ్రాయగా సంజేషముండునా యనిరి. మరణ దండన విధింప బడెను.

ఉత్తరము ఒక ప్రతిక నుండి యింకొకప్రతిక దానినుండి మూడవది యట్లు గ్రహించి దేశములోని ప్రతికలు అన్నియు ప్రకటించెను విశ్వవిద్యాలయ సభ్యులు కలసి రిపోర్టును ఉత్తరమును యొచ్చించుటకు మూడే యట్లు మరణ దండన వృత్తాంతము నల్లెనల న్నాపించెను. వృత్తాంతప్రకటనము పొందాటునలగలిగెనా లేద యుద్దేశ్యపూర్వకముగ జరిగెనా? ఈవిద్యాలయము నెరలేని యవమానము పొన్నయ సుకట్టి ఇట్లుచేసిరా? తరువాత ఏమి జరిగెను ఈ యంత్రము సమృద్ధములు దాటెను. 6000 మెట్లదూరమున

నుండి ట్లిటనుకుచేరెను. అందను ట్లియు పత్రిక ప్రకటించెను 'అపత్రిక'కు ఇతనినివేలవంది చందావారులుగలరు. ప్రతివారమును "దివాలా విశ్వవిద్యాలయము" అను కీర్తికతోనున్న వ్యాసమును చదివిరి. దివాల యొత్తినది మనమొక్కరమేనా? దానిని ప్రకటించిన ప్రతిక మరల సమృద్ధములదాటి భారతదేశము చేరెను. ఆ వ్యాసమును ప్రతికలలో నెల్ల ముద్రింపింపప్రయత్నములు జరిగెను. విశ్వవిద్యాలయమున కపకీర్తి తెచ్చిపెట్టవలె ననుజ్ఞాదేశ్యము దక్కలేదులేదని యజ్ఞవరచున్నది. ఈ విశ్వవిద్యాలయమునకు ప్రతి కూలముగ ప్రచందరుకు యుద్ధము సాగింపబడుచున్నది. పిరలతో మనకు నిమిత్తము లేదు. పెద్ద వారు గ నుండవచ్చును. చిన్నవారుగ నుండవచ్చును. గత మూడు మాసములలో జరిగిన విషయములను జూచిన అంతయు బోధపడగలదు. ఆకారణములచేతనే విశ్వవిద్యాలయసంఘసభ్యు లిట్టి నివేదికను వ్రాయవలసివచ్చెను.

మనకీర్తిని సంరక్షించుకొనవలసి యున్నది. మన స్వంత పరువుకాదు. మన కంక్షదేశ్య కీర్తినే ముఖ్యముగ రక్షింపవలసి యున్నది. ఈ నేరమును మోపిన కంక్షదేశ్య స్వపరిపాలన కన్నగ్గుచుని రుజువుచేయుట యగునని యాలోచన లుద్దేశించి యుండును. ఈ కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయము సంవత్సరముల కొలదిగ నుప్రసిద్ధులును, విద్యాధికులు నగు జంగాళీయులచే నడుపబడుచున్నది. మన యార్థిక కృత్యచరములను మనము పాడుచేసిన, మనకన్న మేనున్న మన పోదరులు తమ యార్థిక కృత్యచరములను బాగుగ నిర్వహించిరా? ఈ ప్రశ్న నడుగవచ్చును మాయభిప్రాయములను ఉపసంఘనివేదిక యందు తెలిపితిమి. మారందరును అనివేదికను సంపూర్ణముగ చదివెదగని నేను నమ్ముచున్నాను. భక్త్యమునే గుర్తింప వలెననియు, భర్తృపూర్వము నే యవసరింపవలెననియు నావిజ్ఞాపన. అందులను నెరటి ఆగవము గలిగినను, మనకు నిమిత్తము లేదు. ట్లియు ప్రతికలో ఆవ్యాసమును జదివిన ప్రతివారికిని నిజము తెలిసియే యుండును. వెంగాలునకు అంతయు తెలిసియుండును. మన విశ్వవిద్యాలయమున కపకీర్తి నాపాదించు నుద్దేశ్యముతో ప్రకటించబడిన ఆ నికృష్టముగ వ్యాసమును ఖండింపవలయును.

రిపోర్టువిషయ మాలోచితము. ఒక్క ముఖ్యవిషయమును గమనించిన చాలును. లోటుబడిన మొత్తములో మూడు లక్ష లనివార్య మయ్యెనని ఆక్రాంపెంటు జనరల్ తనరిపోర్టు నందు వ్రాసెను. 1921 వ సంవత్సరారంభమున జరిగినవానికి మనము ఏమియును చేయవలెను. విశ్వవిద్యాలయమందెరము చుట్టును గుంపులుగుంపులుగ నూడియుండిరి. విశ్వవిద్యాలయసాధ్యముడు ద్వారముకడ్డ రెండుగంటలు మూర్చ్యుండెను. లోపలకు వెళ్లుటకు పీలులేకుండెను. విద్యార్థులు లోపలికి బ్రవేశించవలకుండిరి. ఒక విద్యార్థిని కఠికుడు వెడల బ్రయత్నింక, ఆమెను కొంచె మవమానకరముగ మాటలాడిరి. ట్లిఫు హిందూస్థానమునకు కొంతకాలము ముఖ్యకట్టణముగనుండిన నగరమున లా, ఆర్ధరు అద్భుత్యము లయ్యెనా యని రాజభక్తి పరా యణు లగు పోరులు సందేహింపబోచిరి.

కళాకాలగతి యెచుయ్యెను? విద్యార్థులు అతివోద్యముగ నక్కకుల్లెరి. గవర్నమెంటు కళాకాలలు, మిషనరీ కళాకాలలు, ప్రయివేటు కళాకాలలు, అన్నియు నిరాకరణవ్యాసల కా హతి యయ్యెను. వ్యాసలు వ్యాపించెను. పోస్టు గ్రాడ్యుయేటు తరగతులలోని విద్యార్థులు పని మానివేసిరి. వారు పిలువనంప బడిరి. వారొక యిరువదియైదుమంది ఒకగడియందు చేరిరి. ఒకరు బోధించిరి. వారందరును వినిరి. మరుగడిదియు నూటికి యెనుబది మంది తిరుగ పనికవచ్చిరి. ఉద్యమము రాష్ట్రమునంతటను వ్యాపించెను. డక్కా, మిమెన్సింగు కళాకాలలుండి విద్యార్థులు లేదిపోయిరి. తూర్పు బంగాళమునందును విద్యార్థులు చదువు మానివేసిరి. బయటకువచ్చి విద్యార్థుల కుపదేశముచేయుట కొక్కరికిని ధైర్యములేకుండెను. నాకపకీర్తి అవమానముచేయవలెనని ప్రయత్నింపబడెను. అట్టిసమయమునను నన్ను పాధ్యక్షుడవని నంగీకరింపుచునీ వేడిరి. విశ్వవిద్యాలయము నిరాకరణోద్యమముమూలమున చచ్చిపోవుచుండెనని నేను అప్పుడు ప్రభుత్వమువారికి తెలిపితిని. వివరములకునుగొనుచునీ ప్రభుత్వమువారు కొరిరి. మేము కనుగొన దలచినప్పటికి నూటికి నలువదిమంది వంతున నిలిచిపోయిరి. ఇదంతయు వట్టిగడబిడయనియు కర్తవ్యా నణగిపోవుననియు, సెలవులు ముగియగానే అందరును మరల చేరుదుననియు గొప్పగొప్పవారుగూడ తలంచుచుండిరి. వివరములను కనుగొని విశ్వవిద్యాలయసాధ్యమునికి బంపబడెను. ఆ జాబితా విద్యాలయాభివృద్ధి బంపబడెను. విద్యాలయాభివృద్ధి దానినిగూర్చి యేమి చేసినదియు, నేటివరకును నాకేమియు తెలియదు. ఎట్టి చర్యయు పుచ్చుకొనలేదు. నిరాకరణము త్వరగా చనిపోవ

ఈ గ్రామము కొంత కాలమునకు కచ్చెదమనిగాని లేక కా
శ్యతముగ నిచ్చెదమనిగాని అందు గానించును వానియందు
గద ముఖి? 2 క్కలము! ఇందుకు ని స్సాకర్తము నమ్ముకొనె
దవా? 2 క్కలము! పూర్వము నాస్థాయకా ప్రసక్తము నెచ్చెదమని
నివాసమున వచ్చుట నమ్ముకొనుట నెనయువాని కట్టి అధి
కారములు గలవని దీనికి సంబంధమును బాంధవ్యమును
పొందు గాద్యయేమిట ఉపాధ్యాయులు లేరు నెదమి? లేక
వారు లేము? పదవులకు రాజీనామా నిచ్చెదరు. కట్టి కర్తవ్యకర
మగు నిబంధనలకింద ప్రవర్తనచేయుదును పుచ్చుకొనుట
కంటె తేకమును వదలిపోయెదరు. భావికాలమునా లేకుండ
దు? నిగ్గునిగ్గు! నెనయువాని 2 క్కలముల రూపుములను తనస్సా
కర్తవ్యము నమ్ముకొనినది అగునెదరు. మురితకాగ్నిపాములలా

పన్నుల కాలమున దొరతనమువారిచే నొక సంవత్సరము కఠినశిక్ష విధింపబడి గూడలూరులో శ్రీకృష్ణశాస్త్రిస్థానమున వసించుచున్న ఆర్థకుల జేతభక్తులలోను వేమూరి రామకృష్ణరావు (వేలూరి సత్యవారాయణ, సత్యవాడసోమేశ్వరరావు, ముప్పి : బహ్మణ్యంగారు ఈ నెల 15 వ తేదీన అవని బాపిరాజుగారు 18 వ తేదీన అయ్యగారి టిమ్మప్పసోమముగారు (విద్యా : 28 వ తేదీన వినుడల యగుదురు. లక్ష్మీప్పసోమముగారు తప్ప మిగిలి 5 గురువు 20 వ తేదీన ఉదయము మొయలుమీద తాడె పల్లి గూడెము వచ్చెదరు. పశ్చిమ చంద్రావతిలోని జేతభక్తులందఱును ఈ స్వార్థత్యాగులకు భుజమగు స్వార్థ మొనంగుటక తాడెపల్లిగూడెమునకు విచ్చేయ ప్రార్థింతులు. ఏక 21 వ తేదీ ఉదయమునకు భీమవరము చేరి, గయలో జరుగగల న్న జేతయ మహాసభకు 23 వ తేదీన బయలుదేరుదురని ముప్పి టిమ్మవారాయణగారు, భీమవరమునుండి వ్రాసిరి.

గయలో దేశీయమహాజనసభలు

మహాసభలో చావలమీదనే కూర్చుండవలెను

చెప్పలు బూట్లు పెట్టుకొనునందులు గుమ్మమువద్ద నమ్మబడును ఒకసంచివల నాలుగణాలుమాత్రమే కుటుంబకుటీరములు, వైద్యశాలలు ముద్రాశాల మున్నగువాని నేర్పరుచుట

భారత కాంగ్రెసు-ఖిలాఫతు

హిందూ, ముస్లిము, విద్యార్థి, గాయక గోరక్షక, జమిందారు, బ్రాహ్మణ, జమీయతు లులేమాసభలు మున్నగుమహాసభలు జరుగును

గయలో పోలీసుఘాటును 120 మందిని స్వరాజ్యపురికి కిక్కి మైళ్లదూరమున నుంచెదరు.

దాసుగా రధ్యక్షత వహింపగూడదని కొంద రాక్షేపించెద రనువార్త నిజముగాదు

కాంగ్రెసుప్రతినిధుల పట్టికలను డిశంబరు 15-వ తేదీలోగా సన్మానసంఘమునకు చేరునట్లు రాష్ట్రీయ సంఘములవారు పంపవలెను.

15 వ ప్రకటనము

స్వరాజ్యపురి, గయ - డిశంబరు 6

భారత సభలు

దేశీయమహాసభ జరుగునపుడే ఆవారమునే చాల యితరసభలు గూడ జరుగును. కొన్ని సభలు కాంగ్రెసుశాలలోనే జరుగును. మరికొన్ని సభలు వాటివాటి ప్రత్యేకశాలలోజరుగును.

26 మొదలు 29 వరకు కాంగ్రెసు, ఖిలాఫతుమహా సభలు ఆవాలకు రోజులలోను చేరువేరకాలము లందు ఒక దాని కొకటి అధ్యంతము కలిసింపకుండ జరుపబడును.

గోపరిషత్తు

గోరక్షకమహాసభ తేక గోపరిషత్తు 26 వ తేదీ సాయం కాలమున జరుగును.

హిందూమహాసభ

30-31 తేదీలలో హిందూమహాసభ జరుగును.

ముస్లిం మహాసభ

29 వ తేదీ ఉదయమునను 31 వ తేదీ మధ్యాహ్నమున ముస్లిం మహాసభ జరుగును.

భారతవిద్యార్థిమహాసభ జమిందారులమహాసభ జమ యతులులే మామహాసభ మున్నగు సభలు మరికొన్నిగూడ జరుగును.

బ్రాహ్మణసభ

భారత భూమివార బ్రాహ్మణుల సభ కాశీమహారా జావారి అధ్యక్షత క్రింద జరుగును.

16 వ ప్రకటనము

కుటుంబకుటీరములు

కుటుంబకుటీరములలో ప్రత్యేకముగ స్త్రీలలో నికసింప గోరువారు సన్మానసంఘకార్యదర్శికి 15 వ తేదీలోగా వ్రాయవలెను.

17 వ ప్రకటనము

పత్రికావిలేఖరులు

పత్రికావిలేఖరుల స్థానములకు వచ్చిన దరఖాస్తులను నమోదు చేయుచున్నాము ఆటిక్లెట్టును ఆయాపత్రికల కార్యాలయములకు టిపాలో పంపదగునా లేక ఆయాపత్రికల సంపాదకులవద్దనుండి ప్రురక్షములు తెచ్చినవాటికి గయలోనే కాంగ్రెసుటిక్లెట్టుఆఫీసులో నియోజకునా అనువిషయమింకను స్థిరపడలేదు. స్థిరపడగానే మరియొక ప్రకటనము చేయబడును. ప్రతివారికిని విడివిడిగా బాబులు వ్రాయబాలక యీ ప్రకటనమును చేసిరిమి.

18-వ ప్రకటనము

కాలిజోళ్ల సంచిలు

కాంగ్రెసుసభలోచావలమీదనే కూర్చుండవలెను. కాలిజి చెప్పలు తొడుగుకొని చావలమీద నడువ వీలులేదు. గాన గుమ్మమువద్ద జోళ్లసంచిలు అమ్ముడును. ఒకసంచివల నాలుగణాలు మాత్రమే. తొడుగు అసంచిలోవేసి లానికీతినుకొని పోవచ్చును. అనిసన్మాన సంఘమువారు ప్రకటించిరి.

గయ 8-వ తేదీ

భారతగాయకమహాసభ

గయలో భారతగాయక మహాసభను జరుపుటకు పండిత విష్ణుదిగంబర గారును వారివర్తనువారును త్వరలోవచ్చెదరు.

వైద్యశాలలు

దేశీయ కాంగ్రెసు మహాసభకు గయకు వెళ్లినవారి వడపోయను నిమిత్తము స్వరాజ్యపురమునందు కాంగ్రెసు

సన్మానసంఘమువారు ప్రత్యేకముగా వైద్యశాలలను గూడ ఏర్పాటుచేసెదరు. కష్టము అనంతమువరకు సాహేబుగారు వైద్యశాలాధికారిగా నుండును. పాశ్చాత్య (అలోపతి) మోమోపతి ఆయుర్వేద యూనానీ విధానములచే చికిత్సల చేయుటకు వేరువేరు వైద్యశాలలను ఏర్పరచెదరు.

గయ కాంగ్రెసు ముద్రాశాల

గయలో దేశీయ మహాసభవారి ముద్రాశాలకు యజమానిగా కాంగ్రెసు ప్రమరణి కాళా దైర్యత ఎం. ఎన్ మంజీర్వరకర్మగారు గయలో జిల్లా మేజిస్ట్రేటు ఎదుట తన పేరు నమోదుచేయించెను.

ఎన్నుకొనబడిన ప్రతినిధుల పట్టికలు

15 వ తేదీలోగాగయకు చేరునట్లు పంపవలెను

కాంగ్రెసు కనిస్టిట్యూషను 8 వ అర్టికిలును గూర్చి చెప్పవలెనుండి కొందరు నాయకులు రాజేంద్రప్రసాదు గారికి వ్రాసిరి. ఆయారాష్ట్రములలో గయలోజరుగు దేశీయమహాసభకు ప్రతినిధులుగా ఎన్నుకొనబడినవారి పేరులను ఆకారాది అక్షరముల వరుసగా పట్టికయందు వ్రాసి ఆపట్టికలు డిశంబరు 15 వ తేదీలోగా గయలో సన్మానసంఘమునకు చేరునట్లు ఆయా రాష్ట్రీయసంఘములవారు తప్పకుండా పంపవలెను. ఇదియేకొరక అర్టికలు. దీనినిగూర్చి అశద్ధ చేయగూడదని కాబూ ప్రజకోర ప్రసాదుగారు ప్రకటించిరి.

అధ్యక్షుని ఎన్నిక నాక్షేపించుట

దేశీయంధు చిత్తరంజనదాసుగారు కాంగ్రెసు మహాసభ కధ్యక్షత వహింపగూడదని బెహారులోఅతివాదులు కొందరుసభలో అక్షేపించెద రని అమృతకుబారుపత్రికలో ప్రకటించబడెను. ఇది నిజమగునా యని 10 వ తేదీ ఉదయమున సన్మానసంఘాధ్యక్షు సదుగగా ఇది కేవలము అబద్ధము. అట్టి దురుద్దేశము గల వారిరాష్ట్రమున వెరలైనందులని సేనుతలంపను. దేశమాతకారకు దాసుగారుఅత్యధికముగా త్యాగ మొనరించిరి. అట్టిమహానీయునకు గౌరవము వెరపుటలో బెహారు రాష్ట్రమువారు తక్కిన రాష్ట్రములవారికి కొంచమైన తీసిపోరు. ఆయన మహాత్రైధవో పేతమగు స్వాగతమున కర్తులగుటచే నట్టి స్వాగత మొసంగుటకే మేము సర్వప్రయత్నముల నొనరించుచున్నాము. ఎట్టి అభిప్రాయభేదములు ఎంతతీవ్రముగా నున్నను ప్రతికర్తులు తెలుపు సంకతులను కాంగ్రెసుగా వినుటలో బీహారువారెన్నడును మర్యాద నతిక్రమించి ఎరుగరుగాన నీవార్త వర్తికల్లుయని సేను మదుపుచున్నానని ప్రజకోర ప్రసాదుగారు నుడిచిరి.

పోలీసు కావలాకు సంబంధించిన వివరములు

కొల మెక్స్సెన్ గౌగారు జిల్లా మేజిస్ట్రేటు బైట్లు, పోలీసు ఎస్ సెక్టర్ జనరల్ స్వెయిన్ గార్లతో కూడ కాంగ్రెసు మంజీరమును స్వరాజ్యపురికి సందర్శించిరి. పోలీసు ఐదవము కాంగ్రెసు 21 రయిన కేసుట గాక కిక్కి మైళ్లదూరముననుండును. 120 మంది రిజర్వ్ పోలీసులుంచబడుదురు అరడ మైనవో వారి సాయము గొనబడును. కాంగ్రెసు జరుగుటకు వారెట్టి యధ్యంతరమును కలిగింపకు. సాధారణముగ గయాపోలీసులు గస్తీతిరు గుడురు.

బీహారువాసు లగు కొంద రతివాదులు నీజర్. దాసుగా కధ్యక్షులుగ నుండగరని యాక్షేపించురని “పత్రికాలో ప్రకటించబడిన వార్త కేవలము నిరాధారవని ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులగు కాబూ ప్రజకోర ప్రసాదుగారు అసానియేటెడ్ ప్రెస్ ప్రతినిధిలో తెల్పిరి.

శ్రీయుత

కల్లూరి సుబ్బరాయులుగారు

కడలూరు చెఱసాలనుండి విడుదలయగుట

అనంతపురం జిల్లా హిందుపురం వాస్తవ్యులు శ్రీయుత కల్లూరి సుబ్బరాయులుగారు కడలూరు చెఱసాలలో నొకకత్తు రమువిడిచెదరు ననుభవించిరి. వీరిని 95 తేదీ కనివారమునాడు అసగా మొన్నటిరోజున కదిలివేసిరి నిన్ని ఉదయమునకు పీరు మాకార్యాలయమునకు వచ్చిరి. నిన్ను రాత్రి చెన్నపురినుండి బయలుదేరి తాడిపత్రి వెళ్లిరి. అటనుండి స్వగ్రామమున కేగెదరు. పిమ్మట గయలో లరుగు దేశీయమహాసభకు వెళ్లకలె నను ఉద్దేశ్యముతో నున్నారు.

నెల్లూరు జిల్లా జాతీయోప

సంఘసమావేశము

కాంగ్రెసుకు ప్రతినిధుల నెన్నుకొనుట

రెడ్డి ప్రముఖులు కాంగ్రెసునే యనుసరించుట

మా ప్రత్యేకవిలేఖరినుండి తెలిపివార్త

డిశంబరు 11:- నేటిదినము నెల్లూరుమండలజాతీయోపసంఘ సమావేశమున 27 మంది ప్రతినిధులుగ మాకాంగ్రెసున కన్నుకొనబడిరి. అందులో 20 మంది రెడ్డి ప్రముఖులు. కాంగ్రెసువారమునందు సింగరాజుకొండలో జరుగునట్లు అబ్రాహ్మణ సమావేశమునకు రమ్మని పంపబడిన యాహ్వానపత్రికలకు తగినట్లు ప్రత్యుత్తరములు రెడ్డిమహాశ యులే యొంగిరి. రెడ్డి ప్రజ లందరు కాంగ్రెసువిధానము ననుసరించువారు లని జిల్లా యంతయు గర్వపడుచున్నది

కిలాఫతువారి యాదరమున 8 తేదీ జరిగిన బహిరంగ సభయందు కేసులు పాపాగాని నూతనభిలీషాను ఆభివందించుచు తీర్మానము గావించబడెను. అంగోరాప్రభుత్వము వారికి విమోచము బహమానించుటకై కిఫిరి కనులు చేయ నొక కమిటీ నియోజింపబడెను. ఈ సమావేశమునకు జనాలు అబ్బురర హింసాచేబుగారు అగ్రాసనాధికర్యము వహించిరి.

సింధు హైదరాబాదు హిందూ పత్రిక

పోలీసుల తనిఖీ

పోలీసువారు హైదరాబాదులో హిందూ పత్రికా కార్యాలయమును మరల తనిఖీచేసి భారతనిషేధమున ప్రంధము ప్రతులను తీసికొనిపోయిరి.

కాసీ మండల రాజకీయ సభ

అజదు అభిమగారి అధ్యక్షత

అజదు అభిమగారి అధ్యక్షత క్రింద కాసీ నగరమున పురమందిరాలోనియు 9 వ తేదీని కాంగ్రెసు సంఘమువారి ఏర్పాటు ప్రకారము ప్రభు మండల రాజకీయ సభ జరిగినది.

నేషనుపత్రిక

లాహోరులో కొత్తగా కలువడనున్న

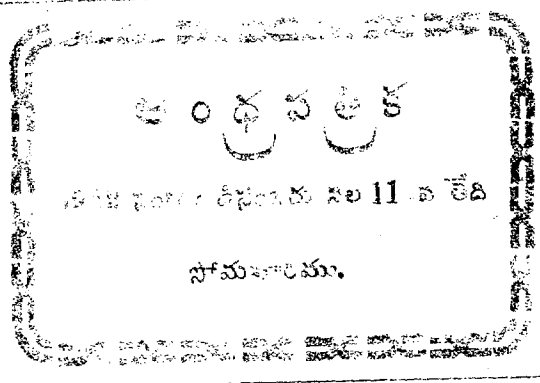
ఆంగ్ల దినపత్రిక

“నేషను న్యూసు పేపర్స్ లిమిటెడ్” అనునంధుముబారి కలన నీపత్రిక నడుపబడును. వాకీ అబ్దుల్ ఖాస, దివానా చమున లాల్లు, జోసెపు బాపిస్టా, యుచియ (అంబలా) గార్లు మున్నగువారా సంఘమునకు దైర్యతలుగా ను. యుర శాస్త్రవ్యాసహిత మగు అవహానీ ధారితమునే అనుసరించుచు బాతీయార్థతనే ఆపత్రిక నడుపబడును. ఇదివరకు అలహాబా యుండివెండ్రు పత్రికకు సంపాదకుడుగా నున్న డి. జి. ఉన్నవనాను నీమను పత్రికకు సంపాదకత్వము వహించెను. దినపత్రికయేగాక ప్రజావారమును కచిరవాపత్రికగూడ వెలువరును. ఈ నెల 20 తేదీన మొదటిసంచిక వెలువడు నని తెలిపినది.

కొత్తకాలిఫా

హిందూదేశమునం శాస్త్రములు

సుల్తాను బిబ్నూబుద్దీను ఖానుగారిని ఆంగ్లాంకా జాతీయ సంఘమువారు ఖాదీఫాగా నియమించు పరిశంభవచిరి. సింధు రాష్ట్రమునందలి ఖిలాఫతుసంఘము లన్నియు నుగ్గరించును. తన తేదీని కరాచీలో నుత్సవము చేయబడెను.

సంస్కరణముల నిర్ధారకత : మంత్రుల నిరాశ

“ధనముల విదంబగల్” అను రీతిని, ధనము లేకున్న మంత్రులు మాత్రమేమి జేయగలరు? మంత్రులస్థితిగాంచి అసూయతెంచెదెదెవా రుండరు. వాటిస్థితి జాలికిరమగుచున్నది. వాటిస్థానమున ఎట్టి వారున్నను, డబ్బులేనిది పరిపాలనాచక్రమును నడుపుటకు లో మంత్రులుగాని, శాసనసభ్యులుగాని, వీరావారా అను ప్రశ్నలతో బనిలేదు. ఎవ్వరయినను, సంస్కరణములు కొనసాగినరవు. మంత్రులు ధర్మవిధానమును పరికించినపుడే, ఈసంగతి దెలిసెను. రాష్ట్రములు తమ రాబడిలో విశేషభాగమును కేంద్రప్రభుత్వమునకు సమర్పించవలసి యుండ, అభివృద్ధి ఎటుల సాధ్యమగును? కేంద్ర ప్రభుత్వపు అధికస్థితి ఇతలో బాగుపడు మార్గము గలదా? అదియు గనపించదు. ఇంచితేపు గొడ్డలివలన, దుబారాఖర్చు తగ్గునా? తగ్గుజాలదు. సర్వీసుల వేతనములను, అల్లవెన్నలను, పెన్షనులను తగ్గించుటకు మార్గం ఇంకను హెచ్చుజేయవలయునను ఘోష సమద్రములదాటి చెవిబడుచున్నది. ఇంకను కనగణ్యముగ ఇండియను మెడికలు సర్వీసులో యూరిపియనులను క్రొత్తగ నియమించుటకు, పీలు ప్రభువుగారు బూనుకొనిరి. వీరికటాక్షము సర్వీసులపై పూర్తిగ ప్రసరించుచున్నది. బోనార్లా ప్రభుత్వమువారు, వీరి సూచనలను పూర్ణముగ నామోదించెద రనటకు సందియములేదు. సివిలు వ్యయ మీరితిననండ, మిలిటరీఖర్చును తగ్గించుట కసలే వీలుండదు. యుద్ధముముగిసి, శాంతిప్రబలి యున్నను మిలిటరీఖర్చు హెచ్చుచున్నది గని, తగ్గుటలేదు. ఇట్టిస్థితిలో ఉపయోగకరమగు ఏ పోస్టాఫీసు వ్యయమునుండియో కాసంత తగ్గించిన నేమి, తగ్గించకున్న నేమి? రాష్ట్రములు వన్నల నింకను హెచ్చుజేసి, ఖర్చులను తగ్గించుకొనవలయునని, ఇండియా ప్రభుత్వము వారును, పీలు ప్రభువుగారును సలహానిచ్చుచున్నారు. ఇప్పటికే వన్నల బరువుతో కృంగి కృశించెడి ప్రజలు, హెచ్చుపన్నులను మోయగల్గుదురా? ఉన్నతోద్యోగుల జీతములను కడిల్పుటకు వీలులేకయుండ రాష్ట్రములలో ఖర్చును తగ్గించుటయు? పీలు ప్రభువుగారి యుత్తరువు ప్రకారము, రాష్ట్రాధికారులు అభివృద్ధి గాభివృద్ధి యని కలవరింపక ఎటులెటులో ప్రోద్దుబుచ్చవలసియుందురు. ఈ బిల్లులను, ఆ బిల్లులను తయారుజేసి మురియటకు వీలులేదు. ధనాభావముచే, ఇవియన్నియు కాగితములలో నుండవలసినవేగాని, ఆచరణలోనికి రానేరవు.

సంస్కరణవిధానమునందలి విచిత్రముల నిండుక పరికించవచ్చును. కేంద్రప్రభుత్వమునందసలే బాధ్యతలేదు. రాష్ట్రములయందన్నో, ప్రభుత్వము రెండు భాగములు చేయబడెను. రిజర్వుడు భాగమున కధికారము లెక్కువగలవు. ప్రధానముగు శాఖలు రిజర్వుడు భాగమునకు పశము చేయబడినవి. వ్యయ కరములగు శాఖలు మంత్రులకయబడినవి. రాష్ట్రములకు మిగిలేది సామ్య స్వల్పము. అందులో కొ

శాధికారముగల రిజర్వుడు ప్రభుత్వమునకు ఎక్కుడు ధనము చేరుట వింతగాదు. మంత్రులు అభివృద్ధి మాట తలపెట్ట వీలులేదు. తలపెట్టుచో, హెచ్చుపన్నులను విధించవలసివచ్చును. ఇందుకు పీలుసమాత్రము లేదనట స్పష్టము. సంస్కరణము లాచరణ యోగ్యములుగావని చెప్పినపుడు, సహకారవాదులకు కోపమువచ్చెను. కాని, రానురాను వారికే నిజము తెలిసినచున్నది. ధనాభావముచేతను సంస్కరణ విధానమునందలి ఇతర లోపముల చేతను, సంస్కరణములను నడిపించుటకు వీలులేకున్నను, కదివత్సరములకు పిమ్మట ఏర్పడెడి పార్లమెంటు విచారణసంఘమువారు మాత్రము, పరీక్ష జేసి ప్రజల యర్హతానర్హతలను నిర్ణయించెదరు. సంస్కరణములు కొనసాగకుండు, అడ్డుబెట్టువారు అధికారవర్గమే. అడ్డుగలిగినని పిమ్మట నిందించు వారును అధికారవర్గమే. ఇట్టి పరితటలకు లోనగుట, కారణహీనమని ఎంచితే, సంస్కరణములను ప్రజలు నిరాశించిరి. కాని, ప్రజల మాటను త్రోసిపుచ్చి మేలేవాదలను జప్తి పుట్టమవారు. సంస్కరణములను చేపట్టిరి. పీలు ప్రభువుగారి నిర్ణయమును పురస్కరించుకొని, గా. పానుగల్లు రాజుగారు మద్రాసుమెయిలు పత్రిక కొక ప్రకటనము నంపిరి. ఇండియా రాజ్యాంగమంత్ర ప్రకటనము బట్టి తమ విన్నకుములు విఫలమయ్యెనని మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు విచారించుచున్నారనియు, క్రస్తుతి విషమస్థితిలో తామేమిజేయవలయునో కనగొనుటకు జప్తి సు పక్షపు సమావేశమును మద్రాసు మంత్రులు గూర్చెదరనియు, ఈ ప్రకటనము దెలుపుచున్నది. ఈ సందర్భమున మద్రాసుమెయిలు పత్రిక దెలిపెడి హితము నిండుక పరికింతము. మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు అహారము నడిగిన, ఇందుకు బదులుగ మట్టిగొట్టబడెనన, మెయిలు పత్రిక తలంపు.

ఇట్టి యపమానమునకు మంత్రులు తలయొగ్గెదరా యని, మెయిలుపత్రిక యడుగుచున్నది. క్రస్తుతిస్థితిలో తమపదవులకు రాజీనామా నిచ్చుటయే, మంత్రులధర్మమని, మెయిలుపత్రిక యుద్దేశము. మంత్రు లీహితము సంగీకరించి, తమ పదవులకు రాజీనామానిత్తురా? ఎటులెటులో కాలము గడుచుట కంగీకరించినదప్పు, రాజీనామానియన నేమిచేయగలరు? అది వారియిష్టము. ముందేమి జేసెదరో చూడవలయును. ఒక్క విషయము మాత్రము స్పష్టమయినది. సంస్కరణములు నిర్ధారకమని, తెలు తెలు మయినది. అధికారకదవుల సలకరించినవాటికి గూడ, ఈసంగతి తెలిసినచ్చుచి. జీవచ్ఛవములబోలు, ఇట్టి సంస్కరణముల నెల్లరును విసర్జించుటయే, ధర్మమగును. నిరాకరణవాదులు ఏనినిచేపట్టి, మరల నూపిరిపోయుట అపసరమా? సంస్కరణముల విఫలత వెల్లడియినపుడు, ఇంకను జేయదగిన జేమిగలదు? సంస్కరణములను హత మొనర్పనెంచుట, చనిపోయిన సర్పమును మరల గొట్టుటవలె పరిహాసాస్పదము గాదా? సంస్కరణములలో పసలేనపుడు, శాసనసభలో బ్రవేశించుటలే? శాసనసభలకు వెలుపలనుండి సంస్కరణములు మాయయని చూపగలిగినపుడు, తమ దీక్ష నంతను వదిలి వానిలో బ్రవేశించి మరల నామాయలో జక్కుకొనుట, నిరాకరణపక్షమున కేమాత్రము యినను పాడియగునా? ఇట్టి ప్రయత్నమును నాయకులు విడనాడుట ధర్మము. మితివాదులకే భ్రమ వదలుచున్నది. వారును కొంత కాలమునకు బిమ్మట నిరాకరణపక్షముతో చేతులుగలుసుకపోరు. నిరాకరణావలంబులు దీక్షతో బనిచేసిన, అన్నిపక్షముల వారును వారిమార్గము ననుసరింపక తప్పుదు. అట్టి తరి, స్వరాజ్యసిద్ధి కాటంక ముండనేరదు. మహా

త్ముని కార్యక్రమమును మార్పనెంచెదెవారు, యీ భంగురమగు లాభములను వదిలి, భావ్యభ్యుదయమును జీరికొంచి, తదనుగుణముగ ప్రవర్తించుటగాక!

మహాత్ముని సందర్శనము

యజ్ఞవాజ్ఞాజయిలులో తపముజేసెడి యోగి పుంగవుని దర్శించి వారితో సంప్రతించుట కనుజ్ఞ యొసగబడెననియు, వండిత మోతీలాల్ నెహ్రూ, హాకీం అబ్దుల్ ఖాన్, చిత్తరంజన దాసుగార్లు అక్కడకు 16 తేదిని వెడతెదరనియు, వార్తయొకటి దెలుపుచున్నది. క్రస్తుతిస్థితిలో, మహాత్ముని సందర్శనము వలన, నెహ్రూ ప్రభుత్వములకు లాభముగలిగిన గలుగవచ్చును. విజయకాంక్షుడై, అధికోత్సాహముతో కురుక్షేత్రమునకు బయలుదేరిన పార్థుడు, అరివర్గము గాంచి మోహముచే నావరింపబడినటులనే, నాయకులు కొందరు విజయ మానస్సుమగుతరి, సమ్మోహితులై వెనుకకు మలుచున్నారు. స్వధర్మమునుగూర్చి సందియము లేన్నియో వెలువడుచున్నది. మహాత్ముని సారధ్యములేనికొంత, యిప్పుడెంతయినను గనపించుచున్నది. అలనాటి శ్రీకృష్ణుని యుపదేశమువలె, మహాత్ముని యుపదేశము వీరలలో విశ్వాసమును గలిగించుగాక. మోహమును పారిద్రోలుగాక. స్వధర్మ నిర్వహణదీక్షకు వాటిల్లనున్న మహాపదము ఇందుమూలమున దొలగుగాక. వీరితో బాటు కాంగ్రెసు కార్యక్రమాభిమానులు గూడ కొందరు, గాంధీమహాత్ముని సందర్శించిన మేలుగ నుండును. ఏలనన, మహాత్ముని సిద్ధాంతముగూర్చి, ఇప్పుడు అపూర్వవ్యాఖ్యానములు వెలువడుచున్నవి. దాని మూలాధారమును తొలగించుచున్నవి. మహాత్ముడు యజ్ఞవాజ్ఞాజయిలులో దెలిపెడి సంగతులకు, నెహ్రూ ప్రభుత్వము వికారితముల చేయుచో, అనవసర కలవర ముదయింపవచ్చును. అందుచే నిరుపక్షములవారును చేరి, మహాత్మునితో సంప్రదించి, వారిసందేశమును వెల్లడిజేయుట, యవసరము. నిరాకరణోద్యమమును జయక్రదముగ కొనసాగించుటకు, వేయిమంది యున్నను చాలునని, గాంధీమహాత్ముడు యజ్ఞవాదలోని రాజకీయ నిర్బంధితులతో జెప్పినటుల, వీరిలో నొకరు తమ బంధుగృహ కొక తేఖను వ్రాసినని, ప్రాసెనరు గిద్దానిగారు ప్రకటించిరి. గాంధీమహాత్ము డెన్నడును కేవలసంఖ్యా బాహుళ్యముపై నాధారపడి యుండలేదు. అధిక సంఖ్యాకులు తమ యనుచరులుగనుండుట, ఇబ్బందిగ నున్నదనిగూడ, మహాత్ముడు తెలుపుచుండెను. అట్టితరి, దీక్షగలవారు కొలదిమందియయినను, తమ ప్రతిమును సాంతముగ కొనసాగించుచో, వారిమనోరథ మీడేరి, దేశమునకు స్వాతంత్ర్యసిద్ధి గలుగననుటకు సందియము లేదు. ఉద్యమపవిత్రతచే, దాని నవలంబించెడి వారి ప్రాముఖ్య మధికమగును. దానినుండి ఏకు విడిపోయినను, వారు విడిపోయినను, తాత్కాలికముగ కొంత నష్టము గలిగినను శాశ్వత నష్టము గలుగబోదు. ధర్మబద్ధమగు యుద్ధము మెన్నటి కయినను విజయము గాంచును. ఎట్టి యాటంకముల నయినను దాటితీరును. నాయకు లెవరయినను సరియే. ప్రాతనాయకులు తేకున్న క్రొత్త నాయకులు లుదభవించురు. ప్రతిమానవుని యుండును ధర్మబీజములు గలవు. అనుకూల సమయమున, అవి మొలకెత్తి పుష్పించును. ఏకాలమున కెవరు నాయకులగుదురో, నెవరు చెప్పగలరో పరిస్థితులే, ఉన్నత పురుషుల నుద్భవించజేయును. ధర్మాచరణమునుండియే, నూతన తేజముద్భవించును. నూతన సంఘ ముద్భవించును. నూతనశక్తి ముదయించును.

అకాలిల విజయమునకు కారణమేమి? కని విని ఎరుగని కష్టముల నొప్పుటకు వారికి ఎక్కడనుండి శక్తి కలిగినది? వేలకొలది చెలసాలలకు బోవు చుండ మిగిలిన వారలెటుల ఉత్సాహపూరితులై యు. డగలిగిరి? నాయకులు లేరని, వారేమయిన అద్దై ర్యము జెందిరా? అహింసాధర్మము నెట్టి సమయము నందయినను విడనాడిరా? తాము శత్రువుని సమీప ప్రయోజనమునకు, అకాలిలు సంస్కృతము నర్పణ జేసిరి. బాలురు, వృద్ధులు, స్త్రీలు, పెన్దనరాలు, తడితరాలు, మతసంరక్షణకు బూనుకొని, విజయము బడసిరి. ఇటులనే, ధర్మదీక్షయున్నచో, విజయము ధృవము. మహాత్ముని సందేశమును నిర్వహించుట కేంద్రస్థమయమాన బూనుకొనెడి వారెల్లరును ధన్యులు. ఎలవాడాలో మహాత్ముడు జేసెడి తోడు, ఫలించు గాక!

గ్రీనుడుస్థితి : కర్జను ప్రభువు బాధ్యత
గ్రీను ప్రారంభించిన దండయాత్ర విఫలముగుటచే, మంత్రులు లూరిదీయబడిరి. ఇందకు కర్జను ప్రభువుగూడ బాధ్యులని, ప్రభువుల సభలో జరిగిన చట్టబట్టి, తెలియనగును. ఫిబ్రవరి 15 తేదిన, గ్రీను ప్రధానమంత్రియు, హతులైన వారిలో నెకరు నగు గానరిసుగారు కర్జను ప్రభువుగారి కొక లేఖను వ్రాసినట్లు, యంగ్లీకరింపబడెను. కాని, కర్జను ప్రభువు మిగిలిన మంత్రుల కాలేఖను పంప లేదని, తాము దుబార్జిగారు కామన్సునభలో నుడి విరి. టైముస్పత్రికా విలేఖకుని ప్రకారము విదేశ కార్యాలయపు రికార్డులజూచిన, గానరిసుగారి ఉత్తరమును తమతోటిమంత్రులకు బంపుడని కర్జను ప్రభువుగారు సూచించినట్లులను, దానిని చదివినట్లు ఎండార్పుచేయబడినట్లును, తెలియచున్నది. ఈయత్తరమునం దేమి గలదు? బ్రిటిషువారు మనుష్యులను, ధనమును వెంటనే బంపక బోయిన, తాము ఆసియామైనరును నిలుపుకొన జాలమని, గానరిసుగారు చెలిపిరట. ఈ లేఖను కర్జను ప్రభువు మంత్రుల కందరకును పంపెనని, సాలిసుబరీ ప్రభువుగారు పలుకుచున్నారు. కాని పూర్వమంత్రి కర్జను నజేరిన బర్మీనుపొండ్డు ప్రభువుమాత్రము, ఈ సంగతి యబద్ధమనుచున్నారు. కర్జను, సాలిసుబరీ ప్రభువులనే సమ్యవలయునో, లేక లాయదుబార్జి, బర్మీక పొండ్డు ప్రభువులనే సమ్యవలయునో తెలియకున్నది. టైముస్పత్రికా విలేఖకుడు ఇందుకొక చిత్రమగుసమాధానము జెప్పుచున్నాడు. కర్జను ప్రభువు ఈ లేఖను మంత్రులకు పంపియున్నను, వారు మరచియుందురని ఈవిలేఖకుని యుద్దేశము. లాయదుబార్జిగారు రాజీనామా నిచ్చెదమని జెడ డింబోటయు, మాంటాగూగారు రాజీనీయవలసి వచ్చుటయు, మొదలగు సందర్భములలో నీలేఖను మంత్రులంతగ గమనింపరయిరట. ఇందలి సత్యాసత్యము లెటులున్నను, గ్రీనునకు బ్రిటిషుప్రభుత్వము వారు ప్రోత్సాహము గలిగించినట్లు నిజము. దీనిన వరును కాదనజాలరు. గానరిసు మొదలగుమంత్రులు, బ్రిటిషువారియండ జూచుకొని, తుర్కీపై విజృంభించినట్లుకు సందియములేదు. ఇప్పటి కయినను, బ్రిటిషుప్రభుత్వము వెనుకటితప్పు సవరించుకొని, తుర్కీసమస్య ననుకూలముగ పరిష్కరింపనియెడల, వారిపై ప్రపంచబాధ్యత నిలిచియుండును.

బర్రెండు కల్లోలము
బర్రెండునందు, శ్రీస్టేటుప్రభుత్వము స్థాపించబడినను, ఇంకను కల్లోలముగిపోవలేదు. శ్రీస్టేటు ప్రభుత్వమువారి కాశిన్యమువలన, అంతమొందుచున్న రివల్టర్కుమతము మరల తలయెత్తుచున్నది. ఖిల్దర్నగారి నుండియుటవలననే, ఆపక్షమునందు ఆ

వేళముగలిగెను. బర్రెండుప్రజలుగూడ అసమ్మతి గనుపటచిరి. ఇట్టి దారుణశిక్షలు కొనసాగుచో, మరల కలవర ముదయించునేమోనని భయముకలిగెను. ఇటీవల హేల్పు అనువారిని, రివల్టర్ను పక్షమువారు హత మొనర్చిరి. అందుకు హంతకులపై ప్రతీకార మొనర్చిన యజడి కలిగెడిదిగాదు. అందుకుమారుగ, వెనుకనేలోబడి ఖయిదులోనున్న ఓకొనర్, వెల్లోసు, కెల్వీ, బార్లెట్లు అను రివల్టర్లను పక్షపు నాయకులను శ్రీస్టేటుప్రభుత్వమువాకు పగసాధించుట కుండీయుట నాగరికప్రభుత్వ లక్షణములకు విరుద్ధమగుచున్నది. ఒకొకరిని కింకొకరిని చంపుటవలన, అల జడి ఇంకను యధికము గాక మానద. డెయిల్ ఇరానునభలో లేబరుప్రతినిధులును, మరెకొందరును, ఉరిశిక్షలను తీవ్రముగ ఖండించిరి. ఈశిక్షలఫలితముగ, తుదివరకు పోరాడెదమని, విరిషు. రివల్టర్లనుపక్షమువాకు ప్రకటించిరి. లై సెన్సులేకుండ ఆయుధములు గలవారందరును, ఉరి దీ య బ్ల డు దు ర ని, శ్రీ స్టే టు నకు జెం ది న ము లా చీ సే నా ని ప్ర క టించెను. ఈరీతిని ఇరుపక్షములవారును, యుద్ధ సన్నద్ధులయిరి. ముందేమి జరుగునో తెలియదు. బర్రెండుకల్లోల మంతరించి, స్వాతంత్ర్యసాఖ్య మనుభవించుటకు భగవానుడు విరిషుప్రజల నాశీర్వదించు గాకయని కోరెదము. చార్లెస్సాధనము నొకమార్గవలంబించ మొదలిడిన పిమ్మట, దీనికంతరేదను. ఇందువలన ఈర్ష్యయు, క్రోధమునుపెచ్చి, శాంతి స్థాపన కనుకూలావకాశమును తొలగించును.

సివిలుకోర్టులు
1921 సంవత్సరపు సివిలుకోర్టుల రిపోర్టుచూచిన, సివిలుకోర్టులవలన ప్రభుత్వమువారి కెంత లాభము గలిగెనో జూడవచ్చును. నివేదికవత్సరమున, 22½ లక్షల రూపాయల నికరాదాయము మద్రాసు ప్రభుత్వమునకు చేకూరెను. వ్యాజ్యములనెడి జూడముల ప్రజలు చిక్కుకొని, పలువిధముల నష్టపడుచున్నారు. ధన నష్టము గలుగుటయేగాక, గ్రామములలో వికమత్యమునకు తీరని హానిగలుగుచున్నది. కోర్టులకు బోయెడి ఉభయ పక్షములను నష్టమొందుచున్నవి. ప్రజల కలహమువలన, ప్రభుత్వమువారికి మాత్రము మంచిలాభము కలుగుచున్నది. ప్రజలతగవులను మధ్యవర్తులద్వారా పరిష్కరించిన, దేశమున కెంత లాభముండునో తెలుప నవసరము లేదు. పంచాయతీలనునిర్ధారపవలసిన యవసర మంతయేదికలదు. పంచాయతీలను గ్రామగ్రామమున స్థాపించి, తగవులను రూపుమాపుకొనిదియు, ప్రభుత్వ న్యాయస్థాన బహిష్కారము దానియంతట యదియే చేకూరును. ఈవిషయమై కాంగ్రెసుపక్షమువారి తేలికదృష్టిపడిన, వంత శ్రేయస్కరము.

హిందూదేశము: బ్రిటిషుసామ్రాజ్యము
యుద్ధమునకు ఫలితముగ బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునందు హిందూదేశమునకు చేకూరెనని చెప్పెడి ఉన్నతస్థానము వట్టి మామయని, నెయింటునిహాలు సింగుగారు హిందూపత్రికకు వ్రాసిరి. ఈభంగిని ధృవపరుచుటకు వీరురెంచి అను ఇంగ్లీషులిస్టుగారి వాక్యములను నుదాహరించిరి. ఇటులనే వేల్పులను లేబరుప్రముఖుని వాక్యముల నుదాహరించిరి. దేశమునకు స్వపరిపాలనా స్వాతంత్ర్యము లభింపవంత వరకు, హిందూదేశమునకు నానారాష్ట్ర సంఘమునందు స్థాన ముండుటవలన తనకుగాని, పరులకు గాని లాభములేదని, వెల్పుగారు స్పష్టపరచిరి. ఇట్టి బూటకమువలన, హిందూదేశకారవ మనుషుడింపజాలదని, నిహాలుసింగుగారు హెచ్చరించుచున్నారు.

చున్నారు. ఈ మాయవలన, హిందూదేశాభివృద్ధి కుంటుపడుచున్నదని, నిహాలుసింగుగారి యుద్దేశము. కాని, అద్భుతవశమున ఇట్టిమాయ దొలగుచున్నది. శ్రీనివాసశాస్త్రి శ్రభుత్తు లెటులదలచినను, ప్రజల ఎండమావులగాంచి భ్రమపడుటలేదు. స్వరాజ్యసిద్ధివలనగాని, హిందూదేశము... తన ప్రయోజనములను సాధించుకొనలేదను ప్రబల విశ్వాసము వారి నావహించినది.

స్థానికవార్తలు

పోస్టు ప్రకటనము:— దక్షిణాఫ్రికాకు వెళ్లుటకు వచ్చు వందల 2500 పోస్టాఫీసులో కొలంబొదుగా పోవుటకు దిశెంబరు 14 వ తేదీ నాయుర్రం 5-40 గంటల బట్టి జేయబడును.

ఆగమనము:— భారత ప్రభుత్వమునందు వాణిజ్యవాదామిక కాఖనభ్యుదయ గా. సి. ఎ. ఇన్న. వి. సి. పిన్ గాడు. డిల్లీనుండి ఈయనయమాన మద్రాసునకు వచ్చిరి. 14 వ తేదీ నాయంతము కలత్రాకు ప్రయాణమై జరిగెదరు.

ప్రభుత్వ ప్రకటనలు-ఉద్యోగులమార్పులు:— పిమ్మర్ల బంధులయ్యకు పో. కర్వేపారియందు అడిమనట ఆఫీసులోని యుద్యోగముతోపాటు పో 2 పోస్ట్ అడిమనట ఆఫీసుకు, కార్వేటింగరము వెంటకరి యూనియనులందు సర్వేయిగా విచారించుటకు నియమింపబడిరి.

ఇంగ్లీషులో రేపుట:— ఇండియన్ అంగ్లమాసపత్రిక. సంపాదకుడు సి. నెల్వరాజుగారు. 2000 ఏకమునకును ప్రత్యేకముగ సంబంధించి యందక స్వతంత్రాభిప్రాయములను ప్రకటించుచు ప్రధానవ్యాసమునందు గలదు. బంగాళపత్రికా యును గూర్చిన ప్రశంసయు గండిక యందుగలదు. వ్యాసమును మహాపాఠముగ నున్నది. మాసపత్రిక వెల 8 అ. “ఇంగ్లీషులో రేపుట, 18 ప్యాగిషు కంటాచలయ్యకు వీధి, జి.టి.మద్రాసు.

డిప్యూటీ కలెక్టర్ మార్పులు:— రా. పా. తె. రామన్నా రిపోర్టులగారు నెలపు న్యుడినచ్చినదికాక, వికాఖనము బ్రె.టి. డిప్యూటీ కలెక్టరు నియమింపబడిరి. ప్రభుత్వ మచ్చటనున్న మన్యస్వామి అయ్యగారికి నెలయబడిన అప్పారె పిళ్ళెగారు నెలపునండి వచ్చిన గౌరవార్థి ఉత్తరార్థులు జనరలు ద్యూటీలో నియమింపబడిరి. ఎస్. పి.రాస్వామి నాయుడు జెంబు ద్యూటీనుండి గుంటూరు బ్రెజికి మార్పుబడిరి. గుంటూరు బ్రెజికియందున్న ఖాన్ రా.పా. ఎస్. రియమల్ పిళ్ళెగారికి నెల పొగబడినది.

సనదు బహుమానముల దర్బారు:— దిశెంబరు 15 వ తేదీ శుక్రవారము నాయంతము 5-40 గంటల వచ్చు య్యభుపాలులో కలెక్టరుగారు యుర్రొందినాటికి విరుడుల వన దనిచ్చెదరు. (1) దివాన్ బహదురు జి. నారాయణస్వామి చెట్టిగారు (2) డి. బి. యస్. గురుస్వామి చెట్టిగారు (3) డి. బి. కృష్ణస్వామిరావుగారు (4) గా. బి. బి. యస్. ఆర్. అప్పారె చెట్టియారుగారు (5) రా. బి. యస్. స్వామి అయ్యంగారు (6) రా. బి. యస్. ర. జాగూ (7) రా. బి. సి. నలేశ మొదల్యారుగారు (8) రా. బి. డి. యస్. కే. నెడుండిగారు (9) ఖాన్ బహదుర్ మహమ్మద్ అబ్దుల్ కరీం సాహెబు ఫరూకీ (10) ఖాన్ బహదుర్ మహమ్మద్ కరీముల్లా సాహెబ్ (11) ఖాన్ సాహెబు సయ్యదు ఖాసీసాహెబు (12) ఖాన్ సాహెబు అబ్దుల్ గఫూర్ సాహెబు (13) రావు సాహెబు యక్. లూకాన సింగుగారు (14) రా. సా. ఆర్. మల్లారాయ చెట్టిగారు (15) గా. సా. యం. సి. మల్లారె పిళ్ళెగారు (16) రా. సా. సి. ధర్మలింగ మొద. లాల్గారు (17) రా. బి. సి. రాధాస్వామి అయ్య (18) ఖా. సా. శి. సోపాలాచారిగారు (19) యం. తిరుమదిస్వామి పిళ్ళెగారు (20) వైద్యకాశ్రీగారు.

హైదరాబాద్ నేరములో (ప్రధాన స్త్రీ) సాక్షిగ నుండి
అమె రెవ్వసాక్షిమిచ్చెనని నేరము కాని అరస్తుజేరిరి బామిన
మీద నడవరి.

ప్రధానామాత్యుని సమావేశము

ప్రెంచివారి యభిప్రాయసూచనలు

లండన్, డిసెంబరు 8:— కేబినిట్ సమావేశము లండన్ లో బ్రిటిష్, ఫ్రెంచి, బెల్జియం, ఇటలీ ప్రధానామాత్యుల సమావేశము గుర్తు. జర్మనీ నవంబరు 11 ను గూర్చి అంతర్జాతీయమండలి యధ్యక్షులును గూర్చి చర్చించెదరు. మిత్రమండలి ఋణములకు సంబంధించిన విధానమును బోర్లాగారు కడలకొనెదరామన విషయమై ఈ సభవారు విశేషముగ చర్చించెదరు. జర్మనులకు కష్టపరిహారముల నియమింపబడి నియమింపబడును ఈ సమస్యపై సాధారణముగా దీనిని బట్టి ప్రెంచివారి వైఖరి నిర్ణయింపబడును. యూరపు ఖైదీ నిర్వాహకులను, మారకము నిలకడయగుటకు ఖైదీలను కష్టపరిహారములను మొత్తమును క్లియరు టర్రసరమని బ్రిటిష్ ప్రజలనిరి. ఇదిగూడ ఈ విధానము వివాదనే ఆధారముగా నుండి నీసరు మున్నేనీ గాక విధానమును తెలియజేసెదరా యని అందరను ఎదురు జూచుచున్నారు.

కష్టపరిహారములను గూర్చి ప్రభుత్వమువారికి కను తమ విధానము తెలియజేయలేదని లాడ్ బార్టీగారు బోర్లాగానికి తెలియజేసిరి. లాడ్ బార్టీగారికి సమ్యక్తము కానిచో దీనిని గూర్చి తీవ్రమగు చర్చ ప్రారంభమగును.

ప్రెంచి పరతులు

కష్టపరిహారములను 100000000 కాగితపు ప్యాంకుల కరకు ప్రెంచివారు క్లియరుచెదరు. నాకేనుజేయబడిన ప్రదేశములను మరల నిర్మించుట కేసామ్య కావలసియున్నది. కేబినిట్ సభలో అంతర్జాతీయమండలి ఋణములు రద్దుజేయబడిననీ కష్టపరిహారములు క్లియరుచెదరు. ఇకను నూరు అంతర్జాతీయఋణమును సమకూర్చుటకు జర్మనులు సమ్యక్తముతో ద్రోహబుద్ధి లేక తమ ఆర్థిక ప్రయత్నమును కష్టపరిహారమును కాపాడు సంఘమువారి పరిశీలనముక్రింద సమీక్షించుకలయునని పాయింట్ గారి యభిప్రాయము. జర్మనులు యుద్ధక్షయముతో ప్రకృతివశంధ జేయుటకు కత్తులు రూపుదేశమును ఆక్రమించుకొనవలయునని ఈ సంగతులకు లాన్ ప్రెంచివారు కష్టపరిహారముల నియమింపబడు జర్మనులకు గడుపు నిచ్చెదరు.

జర్మనుల క్రొత్త సూచనలు

లండన్, డిసెంబరు 8:— కేబిన్, విదేశీయ ఋణములను 15,000,000,00 బంగారు మార్కులకు పెంచుటకును ఇందులో చాలకరకు సామ్యును కష్టపరిహారముల నియమింపబడు జర్మనులు వినియోగించెదరనియు తెలియుచున్నది.

ఇటలీ ప్రధానామాత్యుని యభిప్రాయము

కలుగులతో కలముగడపక కార్యములలో తమకక్షిని మిత్రమండలి జానెదరు గాక. జర్మనీకి సహాయములను జేయుటకు ప్రాంతుగాని ఇటలీగాని అంత విశ్వవ్యయముతో కులదూకుట లేదు. జర్మనులకు కష్టపరిహారముల నిచ్చు సామర్థ్యమున్నదని మున్నేనీ గా రనిరి.

అభయములు లేనిదే గడవీయబడ దని సాయంకాలపు వ్యతికలు వాగి నున్నవి.

లా సే ను సభ

లా సేన్, డిసెంబరు 9:— కేబిన్ సభ్యులైన సభలో కర్తవ్యభూతు మిత్రమండలి సూచనలు జలసంఘములను ఎకరైనను ఆకస్మికముగ ముట్టడించుటకు పిలువబడెద జేయగలవనిరి. రాజకీయసంబంధముగ అంతర్జాతీయ యభయమును గూర్చి మిత్రమండలి కురుమ్మ స్వాంత్ర్యకాన్త్రుకోవిదులు ఆలోచించకలేవని. బాస్కరములో వైస్రములేవెంద జేయవలసినదే అనిరి. కాని కాక్స్టాంటిన్ పిలువలో ఏర్పడినటులే ఇచ్చటగూడ కొన్ని నిబంధనలను జేయవలసినది.

ఇకరచిల్లర విషయములు ఇష్టాగోష్ఠిని పరి స్కా రము కూర్చున్నది.

య మిత్రమండలి సమాధుల అభి కా రము మిత్రమండలి గ్లోబలిజేయవలెననియు ఇందులో సామ్యుభి కారములకు సంబంధము లేదనియు తెలియజేసిరి.

అందలి సమాధులను, ముఖ్యముగ రణరంగమున కూలిన వారిసమాధులను గౌరవముగ జూచుట కురుమ్మల జాతీయ శివారు మని ఇన్స్టిట్యూషన్ గా రగిరి.

అంగోరా కాక్స్టాంటిన్ నో పి లు సగరము లందు ఇటీవల ముల్తాను, కలిఫా అభి కారమును విడిదీసిన విషయములను గూర్చి ముస్లమానులకు తెలియజేయుటకు వాహిదీ ఏవెండేగాయ ఇండియాకు వచ్చెదరని అనుకొనుచున్నారు.

పార్లమెంటులో కమ్యూనిస్టుల అల్లరి

వక్తను పరిభించుట

లండన్, డిసెంబరు 8:— పార్లమెంటు సభ్యులైన 'స్పీకరు' కామన్స్ సభనుండి ప్రభుత్వలసభకు పోవునపుడు కొందరు కమ్యూనిస్టు ప్రేతులు తమటోపిలను తలనుండి తీయవని అల్లరిజేసి కమ్యూనిస్టు యుద్ధసాధమును రక్తపతాకము మూలముగ తెలియజేయ ప్రయత్నించెరి.

వీరు పోలీసువారిచే తక్షణమే వెడలగొట్టబడిరి.

పోలీసులకు గారు లండనుకు చేరి.

సర్ ఈ. గడ్డిన గారు డిలెటేషన్ పై ఆభ్యుతాపముగ ఎన్నుకొనబడిరి.

ఈసారి మొత్తము 15000 పానులకత్తిఫలము నిచ్చెదరు.

టోగార్లో ఆస్టోర్యాను చిన్న కత్తన మొకటి అగ్ని ప్రమాదముచే తగలబడినది. 40,00,000 బాలయస్వములు వచ్చెను. ఇద్దరు కూడ చనిపోయిరి.

మేరీకాకోమరితయు ల్యాసెల్సు ప్రభుత్వము లండనుకు 8 తేదీకి వచ్చెదరు. వీరు అచట కొలదికోజు లాగెదరు.

సిచ్చే నావికుల సమ్మె అంతరించినది.

ప్రభుత్వలసభ సంస్కరించుట

లండన్, డిసెంబరు 8:— రచ్చే రెండు సమావేశములలోను ప్రభుత్వలసభను సంస్కరించు విషయమై ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించబాలరు. ఇంకకంటే ముఖ్యమగు పని యిండుటచే ఈ విషయమును ఆఖిజేయవలెనని లార్డు కాక్స్టెయర్ గారు నడిచిరి. పార్లమెంటు అట్లను కద్దుజేయ తలంపులేదు. సాధ్యమైనంతవరకు అగ్ని పక్షములవారితోడను ఇష్టపడి సంస్కరణవిషయమును పరిష్కారము జేసెదరు.

బెంజూరులో పాతయ్య కెట్టికంపెనీలో పనిచేయు అత్తమ్మస్వామిపై చేసిన ఫోర్ట్రీ కేసులో ముద్దాయికి క్షిపణవత్సరములకరికత్తు కిందిపబడినది.

వాతావరణస్థితి

పార్లమెంటు 150 మైళ్లదూరమున తుపాను ప్రారంభమై వాయువ్యదిశకు చనుచున్నది అదాకాన్ తీరముపై పుగ మరలిపోవచ్చును. పార్లమెంటులో 1 1/2 అంగుళముల వర్షము కురిసెను. ఏడెనుసింధుకాఖిలో తుపాను తగ్గిపోయినది. పెరూలో వర్షములు కురియవచ్చును.

అఖిల భారత ధూమకత్తోద్యోగీయ సంఘము హాసభ వై సభ లాహోరులో సీ. యఫ్. ఆంధ్రూస్ గారి యధ్యక్షతన 25 వ తేదీని జరుగును.

పూనా నేపీయర్ సినిమా కేసు

నేపీయర్ సినిమా ప్రాద్యుక్. యే. సీ. కపటేగారి పై ఆగమప్రచోదమునకై తేదీన కేసులో పట్టు గారికి 50 రూపల జరిమానా విధింపబడినది. సినిమాహక్కు విషయమై సినిమాకోర్టులో వ్యాజ్యముద్వారా ఫిరవచ్చుకొనవలెనని మేజిస్ట్రేట్ తీర్పునిచ్చెను.

రోషినారాక్షబ్బు

ప్రారంభోత్సవము

బెల్లీ, డిసెంబరు 9:— కేబినిట్ సభ రోషినారాక్షబ్బు ప్రారంభోత్సవము అతివైభవమున వైప్రాయిగారి యధ్యక్షతక్రింద జరిగెను. అనేకమంది భారతీయులు విశాఖీయులు సభ కలంకరించియుండిరి. క్లబ్బు అధ్యక్షులగు బ్యాంక్ గారు వైప్రాయి గారికి స్వాగత మొసంగిరి. వైప్రాయి గారు ప్రారంభోత్సవోపన్యాసమును గావించుచు మొగలాయిచక్రవర్తి సామ్రాజ్య గారి టెమోరిక్టును రోషినారాక్షబ్బు పీఠముకు చూపుదనియు, భారతీయులు ఆయికోపీ యులు గూడుట కిది తనికలదుగునని తలంచెద నని ప్రసంగించిరి. అంత్యమున కలక మొకటి క్లబ్బువారికి బహుమానముగా నొసంగబడినది.

దేవదాస మ్యునిసిపల్ చౌరస్

హనుమంతరావుగారు మరల ఆఫీసుకు రాలేదు (ఒక సవరణ)

4 వ తేదీని తెలుపడిన ఆంధ్రపత్రిక 10 వ తేదీని పై కిక్కిరతో ప్రచురించబడిన లేఖలో నీదిగువ వాక్యములు గలవు:—

“ఈసంఘటి తెలిఫోనులో చెప్పగా యింటివద్ద పండు కొనియున్న హనుమంతరావుగారు మరల సభకువచ్చి ఓట్లను స్వయముగా లెక్కపెట్టుకొనిరి. అందులకు కట్టుబంది కొలిపింద రెడ్డిగారు హనుమంతరావుగారిని పరిహాసము చేసిరి.”

ఈ వైవాక్యములు సరియైనవి కావు. అటుల పత్రికలో ఆచ్చిత్తించబడినందులకు విచార కడుచున్నాను. ఇంటివద్ద పండుకొనియున్న హనుమంతరావుగారు మరల ఆఫీసుకు రాలేలేదు. వారిని కొలిపింద రెడ్డిగారు పరిహాసము చేయనేలేదు. విన్న కొట సరసింహముగారు ఓట్లు లెక్కపెట్టునప్పుడే రెడ్డిగారు తమాషగా తమ యటవాటవొప్పన చలోత్త లాడిరి. అంతయు గాని పరిహాసము చేయలేదు.

బీహారు ఓరిస్సా శాసనసభ

దాసీపుత్రుల హక్కు చిల్లు

గయా, డిసెంబరు 9:— యం. కె. రెడ్డి గారు పహాది చిన దాసీపుత్రుల హక్కు చిల్లు ప్రజాభిప్రాయమునకును న్యాయస్థానాధికారుల యభిప్రాయములకును బంపబడినది. న్యాయవాదులతో శాలాచించి, తమయభిప్రాయము నొసంగుదని యాయూరి జడ్జి గారికి గూడ చిల్లు ప్రతి పంపబడియుండెను. న్యాయవాది సంఘమువారందరను చిల్లు క ను కూల ను గ నేయున్నారు.

మార్గము బాగుపడినది.

మధుక, డిసెంబరు 10:— నిలామాక మధకాపురము లకు మధ్య చెడిపోయిన రైలుమార్గము బాగుచేయబడినది. 10 తేదీనుండి మనమూరు మధుకకు పెట్టుబండి కడుచును. రాంనాథు మనమూరు స్టేషనులకు మధ్య రైలు కేరీ కాబకుచున్నది.

14th Dec. 9 P. M. 14th Dec

SHAKESPEARE'S

WINTER'S TALE

By

The Students Govt. Arts. College

In

The Chintamani Theatre Rajahmundry

Rates of Admission

Rs. 3, 2-1-0-0, 0 8-0

R. SUBBA RAO

Hon'Secy

పుటల

180 పుస్తకము ఉచితము

ఆరోగ్యమును శాశ్వత శుఖమును పొందుట స్వాభావికమైన కొన్ని విధులను అనుసరించుటవలననే కలుగుచున్నది.

ఈ ఉచితమైన పుస్తకము ఆరోగ్యమార్గమును కలుగజేసి కఠినసాధ్యమును దృఢకాక్రమును ఆయుర్విధిని ఇప్పించును.

ఈ పుస్తకము ఇనాముగా నీయబడును.

పోస్టుచార్జియు మేమే భరించి పంపెదము.

కంటేనే వ్రాయుడు.

వైద్యశాస్త్ర మణిశంకర్ గోవిందజీ,

ఆతంక నిగ్రహ ఔషధాలయము.

26, బ్రాడ్వే, మద్రాసు

వనోపధిసరస్వరిగ్గా

రక్తహీనతను పోగొట్టి రక్తమును పుష్కలము చేయుటకు యెందు చేసెన్ని గాంచినది భర 1.10.0

ఇండియా సిలోకానంధ ఎచ్చటివైపున తపాలాఖంబు ఉచితముగా పంపబడును.

విలాసము వి. డి. సావంత్

నెం 144 వనపవాడి, బొంబాయి

ఈ భూమిని తిరస్కరించుచు వున్న విద్యుత్తు ముదరాను
 ప్రభుత్వ మేమి చేయవలది? అని రాష్ట్రమునందల శాస్త్రమున
 అనర్థింపునని కోరినపుడు అట్లు ప్రకర్షించక అవమానము చేసి
 నపుడు ఎన్నుకొనుటైన మంత్రి తిరుకమానమును తలచుచున్న
 భరింపరా? కానివాట్లు ప్రకర్షించునని, ప్రధానమంత్రి పంపిన
 ప్రకటనను బట్టి అధికారములలోనున్న పక్షమును ఢిక్కరించుటయే
 నది. ద్రవ్యములేమండమంత్రి అనుపనులనునిర్వహించవలసియు
 న్నది. ఎప్పటికో భారతప్రభుత్వము ఈ భారత్యాదయముతో
 ఉపయోగముచేసిన, అప్పుడు ద్రవ్యము ఉపయోగముచే నదమనిద్యాలయ
 మునకు నచ్చకెప్పులసియున్నది. మంత్రిల యధీమన చాలము
 ఖ్యమగు కాలముగలవు. భారతప్రభుత్వముచే రియక్రమమును
 కద్దరిని తొలగింపవలయున, మంత్రిలు భేదభర్తములు నిర్వర్తింప
 జాలవన్నపుడు, వారురాజీనామా నివృత్తయై యుక్తమైనవార
 ముగమందును. ఇందమాన కై యెప్పుడు పనినిష్ఠలగులెగాక, వ్యయ
 మునై కాధ్యక్షతో పోరాడుచున్న మంత్రిలనుని, వారెప్పుడే

జనరల్ ఇండస్ట్రియల్ వర్క్స్, నెలూరు.

19.2.55 ఉంజిత్తురం డి.కెంబరు నెల 11.5 సోమవారము

	అం. 24 X అంతర్గత అం. 24	అం. 24 X అంతర్గత అం. 24	అం. 24 X అంతర్గత అం. 24	అం. 24 X అంతర్గత అం. 24	అం. 24 X అంతర్గత అం. 24
అం. 24 X అంతర్గత అం. 24
అం. 24 X అంతర్గత అం. 24
అం. 24 X అంతర్గత అం. 24
అం. 24 X అంతర్గత అం. 24	831	600	...	4.18	7.92
అం. 24 X అంతర్గత అం. 24	72.2	42.8	...	6.68	1.75
అం. 24 X అంతర్గత అం. 24	82.1	64.8	...	11.4	1.11
అం. 24 X అంతర్గత అం. 24	79.4	62.8	...	12.7	0.47
అం. 24 X అంతర్గత అం. 24	82.1	62.0	...	28.05	14.48
అం. 24 X అంతర్గత అం. 24	85.8	58.5	...	8.89	2.16
అం. 24 X అంతర్గత అం. 24	88.2	55.6	...	8.60	0.77
అం. 24 X అంతర్గత అం. 24	87.7	58.8	...	11.98	5.81
అం. 24 X అంతర్గత అం. 24	85.8	58.1	...	10.07	4.66
అం. 24 X అంతర్గత అం. 24	85.1	61.4	...	16.97	8.28
అం. 24 X అంతర్గత అం. 24	83.6	68.4	...	29.64	10.81
అం. 24 X అంతర్గత అం. 24	88.1	64.4	...	50.87	28.44
అం. 24 X అంతర్గత అం. 24	82.9	66.4	...	40.74	12.25
అం. 24 X అంతర్గత అం. 24	84.8	60.5	...	21.60	7.24
అం. 24 X అంతర్గత అం. 24	85.4	63.6	...	27.1	16.57
అం. 24 X అంతర్గత అం. 24	81.0	60.8	...	15.14	4.74
అం. 24 X అంతర్గత అం. 24	87.4	66.5	...	24.00	11.87
అం. 24 X అంతర్గత అం. 24	82.7	69.7	...	22.85	8.91
అం. 24 X అంతర్గత అం. 24	85.7	69.0	...	15.84	2.82
అం. 24 X అంతర్గత అం. 24	85.4	70.8	...	25.28	1.71
అం. 24 X అంతర్గత అం. 24	84.1	76.0	...	20.21	4.88
అం. 24 X అంతర్గత అం. 24	28.4	12.66
అం. 24 X అంతర్గత అం. 24	81.2	71.0	...	31.16	12.92
అం. 24 X అంతర్గత అం. 24	86.0	71.5	...	22.29	1.95
అం. 24 X అంతర్గత అం. 24	85.2	68.8	...	12.98	2.46
అం. 24 X అంతర్గత అం. 24	86.6	69.2	...	7.17	8.86
అం. 24 X అంతర్గత అం. 24	80.5	54.0	...	17.86	8.84
అం. 24 X అంతర్గత అం. 24	79.0	52.1	...	12.42	2.85
అం. 24 X అంతర్గత అం. 24	78.8	52.0	...	9.87	2.52
అం. 24 X అంతర్గత అం. 24	86.8	64.8	...	1.09	8.20
అం. 24 X అంతర్గత అం. 24	81.8	58.6	...	8.60	0.27
అం. 24 X అంతర్గత అం. 24	82.6	65.3	...	5.96	1.44
అం. 24 X అంతర్గత అం. 24	82.6	68.1	...	2.81	...
అం. 24 X అంతర్గత అం. 24	83.8	71.1	...	0.61	1.58
అం. 24 X అంతర్గత అం. 24	84.9	56.5	...	3.61	...
అం. 24 X అంతర్గత అం. 24	66.9	42.0	...	47.82	26.72
అం. 24 X అంతర్గత అం. 24	61.9	26.7	...	20.88	5.64
అం. 24 X అంతర్గత అం. 24
అం. 24 X అంతర్గత అం. 24
అం. 24 X అంతర్గత అం. 24

వ.ర.మ.క. గ్రంథము.

భారత ప్రభుత్వమునకు రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములు చెల్లించుకప్పములు

తగ్గించవలెను. రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమువారు
వ్యయము తగ్గించి గుత్తలు హెచ్చుచేయవలసినదే!

దెల్లీ, డిసెంబరు 8:—రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమునకు, తమ
తమగల యాభివృద్ధి కు సంబంధము చూపు వీలులేదను భారత ప్రభు
త్వమువారి నిర్ణయమును దానివై భారతమంతటాగూ యంగీకా
రము చేయ ప్రయత్నించబడినది. పింట్లాలో గత ఏడాది మునుప
రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వము భారత ప్రభుత్వమువారును సమావేశమైన
సమావేశానికి మిది మంగ ప్రభుత్వమువారును, బర్మా ప్రభుత్వము
వారును తప్ప తక్కిన రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములవారు రందరు ఒక
పప్పములకింద పనిచేయుచున్నారు. ఇందులో మదరాసు, బొం
బాయి బెంగాలు ప్రభుత్వములవారును, కొంతవరకు వీరూరు ఒరి
స్సా, ఆస్సామ ప్రభుత్వములవారును నిర్దుటకు హెచ్చుచేసిరి.
మయుక్త రాష్ట్రములందును, బర్మా, పంజాబు, మధ్యపరగణాల
యందును ఇంతవరకు గుత్తల సేమి హెచ్చుపట్టలేదు. రాష్ట్రీ
య ప్రభుత్వమువారేకములు పప్పములను ముందుగాక, ఋణపు
పండునుండి వ్యయమునకై చాలభాగము భవము స్వీకరించ
వలయునని తలచుచున్నారు.

సంవత్సరమునకు కొంతకొంత రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమువారి
కప్పము తగ్గించి, కడపటి కప్పము లేమియు కేరళకుండుట
రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమువారికి కేరళాదాయక మేయని ప్రభుత్వమువా
రొప్పుకొనిరి. గత రెండు సంవత్సరములు గుత్తలు హెచ్చించి
వ్యయము పెంచినవరకు తగ్గించినను, ఇంచిత
కేపుక మిటి వారి సలహాచే ముగిసిన వ్యయము
నిర్ణయించబడినను, వ్యయమునకు నాదాయమునకు సరిపోవు
మందలెదనని. కేంద్ర ప్రభుత్వమువారు నివేదించిరి. వ్యయమునకు
తగినంతకన్న పెక్కుడు నాదాయము వచ్చుచున్న రాష్ట్రీయ ప్ర
భుత్వమువారి కప్పములు తగ్గించవలెను. కేంద్ర ప్రభుత్వము
నుండి భవము వైకొని రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వముల వ్యయముల
పూర్తిచేయుటకు మంచిది కాదుగానీ రాష్ట్రీయ లందునలేని
రరాష్ట్రీయములలోగూడ కన్నులు హెచ్చుచేయవలయును.
రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమువారు లేవన యసాధారణవ్యయముల తలపె
ట్టిరని, కేంద్ర ప్రభుత్వమువారు బాగుగ నాలోచించి యావ్య
యభవము నంతన, ప్రసాదించవచ్చును. రివిన్యూలోనే యేకాభి
కంత వ్యయములను వలయునో నేర్పాటు చేయవలయుననియు,
అంతవరకు ఆదాయపుతన్నులో సర్దుము రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమున
కొసంగి, భూమినిస్తులో సర్దుము కేంద్ర ప్రభుత్వమువారు తగిన
నవలయునని బొంబాయివారు వాదించిరి. విశేషపరిపాలనము
చాల ప్రమాదకరమని యితర రాష్ట్రీయ ప్రతినిధులు వాదించిరి. భారత
ప్రభుత్వమువారి యభిప్రాయమునకు సమ్మతించుచు, అట్టినిభేద
ములు లేకుండునీ రాష్ట్రీయ స్వపరిపాలనము, నెల
కొన్నింటలు అనితెల్పిరి. అధిక స్టెటిమెంటును సంస్కరించు
టకు బెంగాలువారుతప్ప తక్కినవారందరు ప్రతిపాదముగ నుండి
రి. ఇప్పుడు తమకొసంగబడిన సహాయము చాలకున్నను, కేంద్ర
ప్రభుత్వమువారు బాధ్యత నెత్తిగీ యిప్పుడుగాక తగినసమయ
మున యితర రివిన్యూభవమును తమకిచ్చుని గోరేదమని
బెంగాలు ప్రతినిధులు చెప్పిరి. డివోల్యూషన్ నూక్రముల
నేవేరి మార్పుచేయ తలపొదమిన ఆనుభవవేద్యులగువారుగూడి
నివ్వకుపాతమున విచారించి చేయవలయునని ప్రతిభులందరేక
గ్రీనమున తీర్మానించిరి. భారత ప్రభుత్వమువారు రిందులకు సమ్మ
తించుచు రాష్ట్రీయ కప్పముల తగ్గించుటకు
ప్రయత్నము చేసెదమని వాగ్దానము చేసిరి.
కాన్సిప్రెషన్ తమకిప్పటికే యాదాయమునకన్న వ్యయముపది
కొట్టరాదాయము యెక్కువయై యుండుటచేత తమయార్థిక
దిశ ఆనుకూలపరువర కేలాటియాలో చన యెట్లుచేయుట
నిశ్చయింపవలెనని తెల్పిరి. ఇక బొంబాయివారి సలహా
గూడ ప్రభుత్వమువారు రంగీకరించక, కేంద్ర ప్రభుత్వమునందు
ఆదాయము తగ్గిన అన్ని రాష్ట్రీయములవారై ఆధువు బడునని
తెలియజేసిరి.

ఇందులకు భారతమంతటాగూ యంగీకారము

భారతమంతటాగూ భారత ప్రభుత్వతీర్మానమున అంగీ
కరించుచు, కేంద్ర ప్రభుత్వ ఆదాయవ్యయములు సరిపోవుచాక
రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమువారి కప్పములు తగ్గించిన, కేంద్ర ప్రభు
త్వమువారికి సహాయము పప్పము కలిగి భారతేశమునకే

విదేశ వార్తలు నష్టపరిహారములు

ప్రారంభ సమావేశము

ప్రతిఫల మెట్లున్న ప్రాంతముగూ మిత్రమండలిగాని తమ
జము ఎట్టివర్తన దీనికొనని డెయిలీ మెయిలుపత్రిక విలేజు
తెలియజేయుచున్నాడు.

లైసెన్సులకు అధిక ప్రభావపరిపాలనము ప్రాంత
స్వాధీనము చేసికొనుటగాని, వారు యాదృశములలో ప్రవ
శించుచున్న గూర్చిగాని ప్రసంగించుటలేదు. బ్రుసెల్స్
సభలో అందరకును పరిశీలనకు కార్యక్రమమును ఏర్పాటు
చేసికొనుటకు ప్రాంతము సంబంధించినంతవరకు ఉత్త
ప్రభుత్వములు జరుగును. బోస్టాగారు పాయింట్ గూ
మూలవిధానమును అంగీకరింపవచ్చును. లేదా పాయింట్ గూ
గారికంగీకార మగువిధానమును బోస్టాగారుగూదించినవచ్చును.
ఏదో ఒకటి ఒకటి కుదరకపోయిన బ్రుసెల్స్ పాయింట్ గూ
గారు పోరు.

మిల్లాల్ గూరికి ఇంతకంటే పెక్కువ యభిప్రాయము
లున్నది. పాయింట్ గూరిని బలవంతపెట్టవచ్చును. ఇట్లుగూ
పాయింట్ గూరు రాజీనామా నీయకవచ్చును. కొత్తమంతివర్తన
క్లమెంకోవ్ నువారిలో ఏర్పడును. ఫ్రెంచివాడు తల్వేకముగ
చర్యను దీనికొనవలెనని చేసిన ఏర్పాటులను వీరు ఆవలంబింప
వచ్చును.

జర్మనీకి నష్టపరిహారము నిచ్చుటకు ఇంగ్లీష్ కొంత
కాలము వ్యర్థి నీయవలెననియు అంతర్జాతీయమును నొంగ
వలయుననియు, న్యాయమును ఆధారమును నిర్ణయించవలెనని
యు, ఎవరుచిదిగవకుటకు వచ్చులను పరిశీలించుటకు జర్మను
కస్టంను అంతర్జాతీయమునకు వారు రుండవలయుననియు ఋణ
మునకువడ్డీ నీయవలెననియు, ఆగ్రిమెంట్ ను ప్రత్యేక మున్న
వైస్యములను సాధ్యమైనంత త్వరలో తొలగించవలయుననియు
ఋణమును తీర్చివేయుటకు నష్టపూర్ణనిధిని కలగజేయవలెననియు
బ్రిటిషు వాన్సిస్సంఘమువారు ప్రధానమంత్రికి తీర్మానము
నందిరి.

పార్లమెంటు డిశంబరు 15 లేదని లేవనవరకు బ్రుసెల్స్
సభ జరుగదు. పార్లమెంటు లేవనగాని బోస్టాగారు పోవుటకు
వీలులేదు.

మస్కోలినిగారు శుక్రవారమునాడు ప్యారిసులో పా
యింట్ గూరిని కలిసికొనెదరు.

సామ్రాజ్యవిధానములో దొమినియనులకు ఎక్కువభాగము
నిచ్చుటకు అవకాశము లేదనియు దీనికంతకును చుట్టుకున్న
వారి నున్నావ్యాసముమీద ఆధారపడవలసి యున్నదనియు
ఈభాగమును నిలబెట్టుటకు ఒకపార్లమెంటు సంఘము లాభ
మందిరి.

తుక్కినుండి కరణాగూరై వచ్చినవారికి బ్రిటిషువా
రెంజయు మహాపకారమును జేయుచున్నారు.

యజ్జీర్తి రాగలదు అని తమయంగీకారమునకు
కారణముల తెల్పిరి ఇందులకే బొంబాయివారు స్టెటిమెంటు
సంస్కరించుచును సలహాలకుగూడ తామంగీకరించలే మైతిమని
చంద్రిగాక తెల్పిరి. వ్యయము తగ్గించి యొసగు, పన్నుల హెచ్చు
చేసియు నాదాయ వ్యయముల సమానమగుటయు జేయవలయు
ననుకొని రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములవారుగూడ కేంద్ర ప్రభుత్వమువారి
ననుకరించి వ్యయనిర్ణయసంఘముల నేర్పించి వ్యయము ఆదాయ
మునకు తగినంత నిర్ణయించుకొనిన బాగుండునని మంత్రిగారు
సలహానిచ్చిరి.

వీలు ప్రభుత్వగారి యంగీకారము

ప్రారంభవరకు భారతకానకసభవారి రితిని రాష్ట్రీ
య కానకసభలను చాలకప్పముల పాలకుండుట కొనసీయ
చునియు, వ్యయమునకు దగినంత నాదాయము కనుగొనుటకు
ప్రభుత్వము ప్రభుత్వవిధి కనుక తమ బాధ్యతల తగిలెట్లు నిర్వహిం
చి రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములవారు పనిచేయుదు రని నిర్ణయి
వీలు ప్రభుత్వగారు వ్రాసిరి.

గ్రీకుమంత్రి గోనరీస్ గారి లేఖ

ప్రభుత్వలసభలో తీవ్రమగుచర్య

ప్రభుత్వలసభలో గోనరీస్ గారి లేఖనుగూర్చి తీవ్రమగు
చర్యచర్యగను. ఫిబ్రవరి 15 లేదని కర్ణాటక ప్రభుత్వకు వీరిలేఖ మం
బడినది. మంత్రివర్గమువారి కందజేయబడినది అంగీకరించిరి. లేదని
బర్మాకా హెడ్ ప్రభుత్వ అనిన మీరుమిక్కిలి ఆ లేఖను పరిశీ
లించుటకు మంత్రివర్గమువారికి అవకాశము లేకపోయెనని విచా
రించిరి. ఈదాఖలును జరుగకుండ గలహా నిచ్చియుండెదవారు.

కామన్స్ సభలో ఈచర్య ప్రారంభమైనపుడు కర్ణా
టక ప్రభుత్వ ఆ లేఖను మంత్రివర్గమువారికి తెలియజేయ లేదనియే
లామెంట్ వార్త గారు తెలియజేసిరి.

గోనరీస్ గారు తమ లేఖను తమ సహాయకాగ్యకులకు
కర్ణాటక ప్రభుత్వ అందజేయవలెనని కోరినటులను అది అందరకు చద
వడమైనది ఆ లేఖయందు వ్రాయబడి యున్నటులను విశేషంగ
కా కార్యాలకుపు కాగితములు తెలియజేయుచున్న నని బ్రెయ్యన్ వ్రతి
కా రాచీయవిశేషుని నడిపెను. ఇంతమంది మంత్రి లుండీయు
ఈవిషయమును మంచిపోవుటకు ఆకాలమున నన్ను కృపాచి
ద్రములే యని తెలియుచున్నది. గోనరీస్ గారి లేఖ ఫిబ్రవరి
15 లేదని వ్రాయబడినది. మార్చి 4 లేదని చేరినది, మరీ కొలది
నాళ్లయిన పిదప అది అందరకు పంపబడినది. ఇదంతయు
7 లేదని ప్రాంతముల వరినను. ఈ సమయమునందే మంత్రి
వర్గము సర్దిదళయించుచుండెను. చేబల్లేగారు సమాకారము
నిరంతర ముండవలసినదే యనుచుండిరి. లాయిడ్ వార్త గారు రాజీ
నామా నిచ్చినవనిరి. ఫ్రెంచివాడు పుట్టుకన్నులు బొంబాయిగాని
అవిచేపు రాజీనామా యొకటి తటస్థించెను.

ఆమరునాడే లాయిడ్ వార్త గ్రీకుకు పోయిరి. ఈ సమ
యముక ఈలేఖను అందరికి తెలియజేయుటకు మంత్రిలు మరచిరి.

ఈలేఖకు సంబంధించిన కాగితము లన్నిటిని సభవారి
తెలియజేయించినది బర్మాకా హెడ్ ప్రభుత్వ ప్రభుత్వలసభలో
అడిగెను. ఇటీవలా లేఖ లండన్ వార్తాపత్రికలో ప్రకటించబడినది.

ఆకియా మైసూరులో బిటును తమిళమున వైస్యమును, సా
మ్యము సహాయార్థము బంతుకున్న బోగ్రిసులగలేనది తెలియజేయ
బడినది. కర్ణాటక ప్రభుత్వ ప్రభుత్వమును బర్మాకా హెడ్ జరిపెను.
ప్రభుత్వము ఆధువుతము ఆగవలయునని జెప్పింబుల నుండి ప్ర
యోగ తెలియజేసెను.

ఆ ప్రకటించబడిన లేఖ అసలైనవేయని కర్ణాటక ప్రభుత్వ
తరపున స్వాల్పిస్మీ ప్రభుత్వ అంగీకరించెను. ప్రభుత్వములో
సంబంధము గల్గియు బాధ్యతను తప్పించుకొనుటకు, బర్మాకా
హెడ్ ప్రభుత్వ ప్రకటించుచుండెనని నిందించిరి. ఈ రెండు
లేఖలు మంత్రివర్గమువారి కందజేయడ మైనవనిరి. కాని బర్మాకా
హెడ్ గారు ఎంతమాత్రము ఈసంగతియు నిజము గాదనెను.

మారకమును నిలకడగ జేయుటకు వీనినా అంతర్జాతీ
యసభవారు చేయు తీర్మానమునుబట్టి జేసవలయునని అది తేలి
నపిదప అంతర్జాతీయసభకు త్వరలోనే సమావేశము చేసి
ఏర్పాటు చేయబడునని కామన్స్ సభలో బార్న్ ఫోర్ గారు రినిరి.

యూరపు అంతయు అధికవిధానములలో భవముగ నుండు
టకును, మార్కును నిలకడగ జేయుటకును, ప్రస్తుతదృష్టికి
తగ్గించుటకు మిత్రమండలిలో సహకారముగ పనిచేసవలసి
జర్మను అధికమంత్రి తెలియజేసెను.

సామ్రాజ్య పార్లమెంటు సంఘమువారు దక్షిణ ఆఫ్రి
కాకును, ఇండియాకు రావలయునని ఆహ్వానించబడిరి.

బోయిన సంవత్సరము ఇంగ్లాండు పార్లమెంటులో చాల
మంది ఉత్సాహమును జూపిరి. అందులో భారతీయులుగూడ
గలరు. ఇండియాకు వచ్చు పార్లమెంటు ప్రతినిధులు కామన్స్
సభవారు యండవలె నన్ను దానిని భారతీయులు హానించినది
వార్త తెలియజేసెను.

ఇండియా ప్రభుత్వరాజకీయ కార్యదర్శి

జే. పి. తామ్స్ గారిని భాయముగ నియమించుట.

కాశ్మీరసంస్థానము రెసిడెంట్ గా నియమించబడిన జే
కాకాపుడ్డుగారి కేలవాఖ్యై సతరువార, జే. పి. తామ్స్ గారు
ఇండియా ప్రభుత్వరాజకీయ కార్యదర్శి పదవిని భాయముగ నియ
మించబడుదురు.

రమ్యులో కలెక్షన్ బాధ్యులవారు సహాయము చేయుచు
రులో 1050 రూపాయలు వసూలుచేయుచుండెను. అందులో
సింగారాపట్టెలు మేనేజరుగారు 1000 రూపాయలు వసూలించిరి.

దెల్లీ ప్రభుత్వ లైసెన్సునున్న బ్రిటిషు వైస్యమునకు సంబం
ధించును. ఇది వచ్చేవారము జరుగును.

నూచెట్టునీడముచ్చటలు

కాననోల్లంఘనవిచారణసంఘమువారి నివేదిక వెలువడి నప్పటినుండియును ఈనూటాల్లో విజయము కలిగినదిగా యని ముం॥ కొంబగాడు విశేషశక్తితోమయుతో నుండ నాయకులెంత భవిష్యేని! ఎట్టిసలహా నిచ్చిరి! అయ్యో! ఇట్లు పలుకుదురని కల నైనను తలచలేదని కనకమ్మగారు విచారించుచుండిరి. కలకత్తా యందు శఖిలభారత దేశీయసభా స్థాయిసంఘమువారు సభ జరుపు చుండినప్పటినుండియు ముం॥ కొంబ కనకమ్మగారల యాశ్రిత వాణిత రియక్టువై నది. నవంబరు 22, 23, 24, 25, 26 తేదీల పత్రికలను జరుపుటకును నందు ముఖ్యముగా స్థాయి సంఘ సభా నిర్వహణను దెలిసికొనుటకును వారు చూపిన యాశ్రితను చూపితిరవలయును.

26-11-22 ఆదివారము మధ్యాహ్నము రెండుగంటలైనది. నాడు ఆదివార మగుటవలన నూలు వదుకరాని కళ్యాణమ్మగారును, నూరమ్మగారును, గతదినము వడికిననూలు నూలు బోసికొనుచు వారింబుట్టు నీడను గూర్చుండిరి. ఆప్పుడే వచ్చి నేనును వాల్మీకిగారును గూర్చుండిరి. బందరుపకోడెయ్యి, మదరాసు విచారణము తీసికొనిరాక నూరకవచ్చితిరవని నూరమ్మగారు నన్నడిరి. కృష్ణాశ్రీత ముం॥ కొంబగారికడ నున్నది. ఆంధ్రప్రతిభ కనకమ్మగారిద్దరునున్నదని నేనెఱిగిని. చిట్టి కనకమ్మశ్రీయ్యగారిని ముం॥ కొంబశ్రీయ్యగారిని బిలిదికొనిరమ్మని నూరమ్మగారు తమకోమాటై నది. ఈయనలో వారు వచ్చిరి. వారిరువురిని జూడగ నే జయమెవరికి? అపజయమెవరికి? కని నూరమ్మగారు రాత్రువుతో నడిగిరి. కాననభావవేషహిమార్గములనుగూర్చిన విషయమును నాయకులు గంటలు గంటలు చర్చిజేయు నికమిత్య మని నిర్ణయింపలేక గయలో జరుగు దేశీయమహాసభలో నిర్ణయించుట కావిషయమును వదిలివేసిరి. కాన జయ మెవరికినీలేదు. అపజయముమాత్రము లీలాదేవిగారిని కనకమ్మగారు సభ్యులవలెగిరి. ఇదేమియన్వాయము! దాదాపు రెండునెలలనుండియు కాననభయము పోవచ్చునని పోరాడని తావులాడు నాయకుని మిరియపురు చల్లగానుండ ననుచు నే జోక్యమునకు బోని లీలాదేవిగారు కపజయమేమి? యని నూరమ్మగారు ప్రశ్నించిరి.

మన చెట్టునీడముచ్చటననుగూర్చి యాంధ్రప్రతిభయందు లీలాదేవిగారు ప్రకటించిన వ్యాసమునందు గ్రామ్యభావ యందు బాధగలదనరట. అందు కొక వివ్యాధికసోదరుడగుఁ జాల కోశమువచ్చినది. నేచెప్పుటలో విమర్శమునే చదివెదను వినుడు. విషయము మీకో బోధపడును. అని కనకమ్మగారు జడున సారంభించిరి.

వ్యాసము చదువుట ముగిసెను.

లీలాదేవిగారి వ్యాసము దోషభూయిష్ట మైనదైన నా గాక అందలివిషయములు సహేతుకములుగా నుండకపోయిన పోవుగాక. అట్టివ్యాసములను విమర్శించుట వారి కర్వ ధర్మమైన నా గాక. వివ్యాసంతుడును యోగ్యుడును నగు పుత్రమంతం నుడు విమర్శమునకు దెట్లు ప్రవర్తింపవలయునో నట్లు ప్రవర్తింపలేదు. శ్రీలనగూర్చి వారు ఎవరెడ నాడినపదములు మిక్కిలి హేయము లని నూరమ్మగారు రిరి.

శత్రుత్వప్రకటనల వారికన్న నోకేపాయము వారి కెక్కువనన్నేమా మేర్పడుటలో కాతీతివిషయము గాదు. మేముండట మొకే యాతుగలవార మగుటవలన మాలో నన్నేమామేర్పడినదనియు, మతీయు చిన్న వారమగుటవలన వాడునికవిషయములను దెలిసికొనుట తత్సామాను గలవారమై యుంటిమనియు, దెలుపుటగాను లీలాదేవిగారు వ్రాసిన విషయముల హేళనపాటు చేయుట వివ్యాధిభద్రుడగు సోదరులకుఁ దగినదని యని కల్యాణమ్మగారు రిరి.

మువ్వరాడువారు లేని యిట్లు సాధారణముగా నెక్కడను నుండదు. అయిన దైవాక్షప్రాయములనో, శ్రీల యదృష్టములనో, పట్టణముల చుక్కలు వాడుచు. అట్టి వివేరిత మెప్పుడును సంభవించలేదు. అట్లేన్నదై సంభవించియుండినచో, దొరతనమువారు నిరాకరణవాదులను బంధించిట్లు శ్రీలనుగూడ శోకకొక్కరినిగ గొట్టలో బంధించి వారికి యేదాదికో రెండేడ్లకో విడుదలయనుమాట యిచ్చు నీరి కావికుదలయే లేకుండ జన్మాంతరము నిధించి పట్టపగలు చుక్కలు వోడువుతుండ నూరమ్మగారుని లేజము యాపుమానునందపురుషులు కాపాడుకొనియుండురు. కని యెట్టినితి యెప్పుడు గలుగలేదు. కాన అయిదుగు రారువారు కూడినను ప్రపంచము త్రికిందగు ననుభయము సోదరున కక్కటలేదని ముం॥ కొంబగారు రిరి.

ఆ పనిమాటన పద్యమును శ్రీజనవిద్యేషి యగు నేమననియుండో వ్రాసియుండును. దానిని మనసోదరుడు వేదవాక్కుగ గ్రహించెనని నూరమ్మగారు రిరి.

విజయవాడయును పేరు యధృతముని కాననమునందు లేనప్పుడేల వాడవలెనని సోదరు డాడేసిం చెను. లేజవాడకు విజయవాడయును పేరు విరకాలముగా వాడబడుచున్నది. ఈ గ్రామమునందలి కొన్ని కలిస్తావల కాపేరుతో నూడిన నాయకులున్నది.

ఇప్పుడు మల్లిఖార్జునస్వామివారి యాలయములో శిష్యులను కాననములలో విజయవాడ యని వ్రాయబడుటను జూచితిమి. ఈ యాంధ్రప్రతిభలో నేకేమారులు లేజవాడ యనుటకు బదులు విజయవాడయని వ్రాయబడియుండుటను జూచుచున్నాము. లేజవాడకు విజయవాడయని పండితులు పావురుజుగూడ నిరాశ్రితముగా వాడుచు న్నారు. ఇజయవాడయని వైవిలాసము వ్రాయబడిన యుత్తరములు నిరాలంకముగా మనకుఁ జేరుచున్నవి. ఈవొక్క లేజవాడ కేమి యీ మధ్య బడబడుము? బ్రహ్మపుత్రునియు, కాకినాడకు కాక పురమనియు, నేలూరునకు హేలాపురి యనియు బందరునకు బృంకావపురమనియు, గుంటూరునకు గర్వపురమనియు, నెల్లూరునకు సింహపురమనియు మాటుపేరులు చూచుచున్నాము. నెల్లూరునకు “సింహపురి” యను పత్రికగూడ వెలువడినది. ఈ మాటుపేరు లాడేడిజుమలే యెవో చరిత్రకారులను భూషణుడేయుట నేల యూహించుకొని తేలియరు. ఈ విజయవాడ నామమును విమృశ్యులైన నూరకముగా వినియుండెను. పూర్వమే వినియుండినచో నింతకాలమేల విమర్శింపబడెద నుండినో నాకుఁ దోచుటలేదని కనకమ్మగారు రిరి.

లీలాదేవిగారి యదృష్టము. ఆంధ్రభాష నియంత్రణముగాకుండ వ్రాయుటలముననుబాధవాదకీక లేదు. “అల్లా” “ఎల్లా” ఏది పెడిగింది, బట్టె, నున్న గవారికో. దేవీటిసీమచున్న వాక్యములలో “దుంపతెగ” యూహపదముతో నాంధ్రభాష గుంపతెగునల్ల వ్రాయవచ్చును. ఆదేయ్య మా క్యవహరభాష యిది, మామండలములో నాబాలగోపాల విమాటలు వాడుదురనవచ్చునీని నూరమ్మగారు సభ్యులు బలికిరి. లీలాదేవిగారు మీరేమి మాటాడలేమి? మేము నలువురము నాలుగుమాటలాడు ముండిన సభ్యులు నూరకుండలే! విమర్శము సమంజసముగా నున్నచో లేక! వారుచేసిన సిద్ధాంతమును మీరు సమ్యక్తింతురా? యని కళ్యాణమ్మగారు ప్రశ్నించిరి.

చెప్పెదను వుండుదని నేమి లోనికిబోయి రెండు ఆంధ్రప్రతిభ గంకర్వరాదిసంవికలను దీసికొనివచ్చి వారిముందు దెట్టిరి. ఇది యేల యని కనకమ్మగారు రిరి. గ్రామ్యభావను గూర్చియు మాండలియక పదములనుగూర్చియు కెద్దల యభిప్రాయములను దెలుపటకని నేనంటిని.

కెద్దల యభిప్రాయములు తరువాత జూడవచ్చును. ముందు మన ముచ్చటలయందలి దోషములనుగూర్చి వారి విమర్శమును సరియొడేనా? చెప్పెదని కళ్యాణమ్మగారు రిరి.

మన ముచ్చట లభినందనములను సభికోసములనుగూడ దెచ్చినది. ఒకరికి రుచిందినది యొకరికి రుచింపకుండుట, యొకరికి మోదము గలిగించినది యొకరికి యేర గలిగించుట క్రక్కతిసహజమేకాని విరధముగాదు. నావ్యాసమునందు లోపములను జూపుట నాకు సంతోషకరమేకాని దుఃఖకారణముగాదు. మతీయు లావసహేతువుగూడ గాదు. అజ్ఞులాలనకు నానంటి వారి వ్యాసమునందలి లోపములను వివ్యాధికసోదరులు నెలుక పలుకకపోయినచో నాయనివేకము లిట్లు నింతరాయమున సాగుచు నేయుండునుగదా. కనక లోపములను జూపిన సోదరులకు నా కృతజ్ఞత. అనివేకముచేతను పోపాటుచేతను, నాడు మన చూడిన మాటలాడిట్లు వ్రాయుటచేతను నా వ్యాసమునంద కొన్ని దోషములున్నమాట వాస్తవమే. అలినోదరుడు విమర్శించుటగూడ సమంజసమేకాని లోపములను జూపినకోలది వానిగూడ గంకర్వరియని యాంధ్రభాషను నిర్దుష్టముగ గ్రాంధికమున వ్రాయ నిచ్చ వోడముచున్నదేగాని నాయగు గ్రామ్యభద్రులందఱు మతీ నాలుగేల వ్రాయరాదను బుద్ధి నాకు బోడముటలేదు.

గుణగ్రహణపారిణులు కావుననే నేను “మాచితిరా గ్రామ్యభాషయందలి బాధ” యనుటకుఁ బూర్వముచూపించిన బోటిస్తాను పొనుండి యను రెండుపదములలోను బోట్లనా కాని యను సర్వము శబ్దత్వాకరమున లేకుండుటచే నది సుదగ్రామ్యభద్రమని బోధపడుటచే దానిని చల్లగా జూచిదిది పొనుండిజను పదమును బట్టుకొనిరి. “పాము” యనుపదము నకు కడుట యను సర్వము శబ్దత్వాకరమున నుండినను సామదే అనినప్పుడు దానికి గ్రామ్యభద్రము నిధించుట జేసి యా యాత్మభయం దైనను వారు సఫలత నందలేదు. మాండలియకపదములు కొన్ని గ్రాంధికము లేనను క్యవహరమునందని గ్రామ్యభాషలను. కాన క్యవహరభాషయందు గ్రామ్యము వ్రాసివో పానుండిమనినప్పుడు వివేరితార్థము దోచినట్లేవోచుచున్నను. బూరెలనూతుడు బాణి రుద్దు, డబ్బుకాని కాణి కాలరా (ఈరెండు పదములు శబ్దకర్మాకరమనలేవు) పాను రుద్దు, వాడి (శబ్దకర్మాకరమున వాడెయియున్నది) బరద,

హేచ్చు, బాస్తి ఎక్కడ మున్ను పదములు గ్రాంధికములని గాని గ్రామ్యములని గాని నేను వ్రాయలేదు. ఒకే యర్థముగల పదమును గాని లేక కన్తువుగాని కలుపున కలువిధములుగాఁ జూపుటచే శోకరిమాట యొకరి కర్థముగాక నభ్యక్తి గలిగించునని మాత్రము వ్రాశిని మాండలియకపదములు గ్రాంధికము లేక శబ్దకర్మాకరాదిని ఘంటసాయమున సర్వము గ్రహించుచున్నదనుచు. నిఘంటువులందు లేనివాని గతియేమి? కేళి యను పదము శబ్దత్వాకరమునందు లేదు. ఈపదమును గోదావరి మండలములో నాకేళి నీకేళి గోదావరి కేళి యని కట్టు వైపు యను కర్థమున వాడుదురు. ఒకడియును మావారి గృహమున కిద్దరు సోదరులు వచ్చిరి. వారిరువురు మారుంటూరునుండలమునాకె. వారిరువురును నాంధ్రభాషయందు మంచి పాండిత్యములవారు. కవిత్వముగూడ శిష్యులవారు వారు మా యింటియందుండిన గోదావరిమండల క్యవహరభాష దెలుగునందు వ్రాయబడిన గ్రంథము నొకదాని దీని చదువ సారంభించిరి. ఆగ్రంథమునందొకచో “అల్లి నాకేళి మాడగానె” యని వ్రాయబడియుండెను. నాకేళి యన నేమియో వండితుల కర్థముక లేదు. నాకేళి యను పేరు! ఏమి నాకేళి వాకితరువా? నేమి చూచినదని యన్న గారు విచిత్రింపుమన లేకయుండు యిక్కడ నాకుటయని యర్థముకాదు. కేళియనగా రాక్షసుడని శబ్దకర్మాకరములో సర్వముగలదు. అట్టియ అకేళి యనగా నారాక్షసుడు చూడగా నే చూచినతోడనే యని యావా క్యము. కర్థమున బలికెను. ఛీ సందర్భము లేకుండ నిక్కడకు రాక్షస పక్షింప యేల వచ్చునని యన్న గారు కోపపడిరి. కేళి కర్థము తెలియలేదు. చదువానిపోయినది. నాకేళియనమాటకు నాకేళి మాట అనియో! ఆరాక్షసుడనియో యని సోదరులిద్దరు విచారింపుచుండిరి. మేము కాపురమునకిన యింటియూమె యీ గర్వ విసేను. ఆమెకు గోదావరి మండలముతోఁ బూర్వ పరిచయము గలక, కాన నామె వారిచచ్చి కొంత సవ్య నాకేళి యనిన నాకుట గాదు రాక్షసుడగుగాదు నాకేళిని యర్థము చెప్పెను. పండితసోదరులిద్దరు నాకృత్యుడడిరి.

భోట్లాడును పదము శబ్దత్వాకరమున లేదు. గంజాము కుండల మువారు వ్రాసినట్టి యొకగ్రామ్యభాషాగ్రంథమునందు నేనాపదమును జూచితిని. సందర్భమునుబట్టి యొకయోచించినను నాపదమునకు సరియైన యర్థము నాకు దోచలేదు.

నూరమ్మగారు ఇక్కడకువచ్చిన కొత్తలో మాచిట్టి కొకగుంటను కుదిర్చి పెట్టెటని వన్నడిరి. ఆమాట నాకరము కాకపోగ కొంచెము తప్పుగాఁగూడ తోచినది. ఆమెతో నా కర్థము గాలేదని చెప్పటకుఁ గూడ నాకు నిగ్గునది. లోనికి బోయి శబ్దకర్మాకరమును చూచితిని “గుంట, వై. వి. కొలను, కల్లుము, కెలుపు, భూపరిణామనిశేష వని వ్రాయబడి యున్నది. నూరమ్మగారి మాటతో గొంతకాలము కరిచయము గావించుకొనిన వెనుక గాని గుంట యనుమాటకు పిల్లయనునర్థము తెలిసికొఁజాలక పోతిని. దువ్వెనను నూరమ్మగారు పన్ని పన్నె. యని యందురు. పన్నె యనగా శబ్దకర్మాకరమునందు లేది. వర్గమునందు పడుగు నూలు నేలు నేలు చొప్పించుట కై ననుచు దువ్వెనపండ్లవలె నిలువుగా నేర్పడియుండునట్లు వెనరు బద్ధలతో అడ్డముగాఁ గట్టబడిన సాలెవాని సాధనవిశేషము. 2 అకవన్నె నెనుకటి యనుపదములు అని వ్రాయబడి యున్నది. మీ నిబట్టి పన్నె యన దువ్వెన యని యర్థము చేసి కొనుటెట్లు! సోదరుడు మాటిమాటికి శబ్దకర్మాకరమును చూచుచుని ముదిలిందిరి. కొన్ని పదములు శబ్దకర్మాకరమునందు ను లేవు. అట్టివానిని మాండలియము లని పుస్తకములందును బుకలయందునును క్యవహరించిన నేమి చేయవలెనో నాకుఁ దోచుటలేదు.

గ్రామ్యమేమె ఆగ్రామ్యమేమె తెలియక “ఇస్తాప సెదతారటమ్మ, వద్దా పరు వద్దా రేమిటి కూడా” యన్ను పదములను క్యవహరించితిని వ్రాసిరి అవి గ్రామ్యములని తెలియక కాదు. ఆమాత్రపు చిన్న పదములు గ్రాంధికములుగ వ్రాయఁజాలకగాదు. గ్రామ్యముగా వ్రాసినగాని పత్రికా పాఠకులకు బోధపడదనియు గాదు గ్రామ్యభాషను క్యవహరించి చూపక కూడదని చెప్పుటెట్లు?

ఒకచో గ్రామ్యగ్రాంధికముల విధేయ నాకుఁ దెలియకుండుట వాస్తవమే కావచ్చును. గ్రాంధికమునందు నాకు గల భక్తి మూఢభక్తియే కావచ్చును. కాని యేది రోదనధర్మి యొ నేది సుగతిధర్మియొ గ్రహించుటకు గాఁకాత్మమునందు పొందేదియను సంపాదించియుండనక్కఱలేదు. రోదనము శ్రుతి కటు నియు గానము శ్రుతి కింపయు నెట్టి యనివేశమును గ్రహించగలరు. ఒక యగసాలె చేసిన నీను గాని యొక సాలెచునేసిన వస్త్రముగాని మనము చూచుటతోడనే వాని బాగోగులు నిర్ణయించుము. మీ లోకమరసిలనైకము చేయలేరు. జేసెడు గుడ్డ నైనను నేయలేరు. మీ కేమినాణ్యము తెలిసే బాగున్నదిని లేదని నిర్ణయించుచున్నారని స్వర్ణ కాకుడుగాని తంతువాయఁడుగాని మనల నాడేసింపుటలేదు. ఆయా విద్యలయందు ప్రావీణ్యముండినను లేకపోయినను మండలధర్మలను గూర్చివిమర్శించు జ్ఞానము కుండేంద్రియములకు గలదు.

(నకేమము)

సోదరి లీలాదేవి.

విశాఖపట్టణముజిల్లా జాతీయోప సంఘము

(2-౧౧-౨౨ అనకాపల్లి)

తీర్మానములు

౧. కార్యదర్శి చదివిన క్రిందటిజిల్లాసంఘకార్యనిర్వాహక సంఘసభల కార్యక్రమము అంగీకరించడ మైనది.

అగష్టు, సెప్టెంబరు, అక్టోబరు నెలల జనాభాగణన లెక్కల నివేదికములు తిరిగిచూచి తనిఖీ జూబడి అంగీకరించడ మైనది.

౧౮ ౨౧.౧౦.౨౨ తేదీన జరిగిన సంఘసభలో తీర్మానింపబడిన జిల్లాసంఘసభలను సవరణ తీర్మానము పెట్టుటకు పూర్వము జిల్లాసంఘసభ్యులకు అట్టి తీర్మానమును అందిముడుక తెలియజేయుటచేతను, ప్రస్తుతసిద్ధిలో ఉద్యమ ఉత్తరదక్షిణ అను అన్ని తాలూకాలవారసు కలసి పనిచేయువలయున్నది కనుక ప్రస్తుతసిద్ధిలో సవరణభవనానవసరమని ఈ సభవారు తీర్మానించుచు ఇందుమూలముగా సవరణ వెనుకటి తీర్మానము రద్దుచేయుచు, విశాఖపట్టణము జిల్లాకుండు సహాయనివాసికలలో ద్యమము ప్రస్తుతము కన్న దృఢమును; కడిగను సమపుటకు గాను ఈ దిగున ఏర్పాటులు చేయుచున్నాను.

(౧) భీమవల్లభము, విజయనగరము, చీపురుకల్లి, పాల కొండ, గజవతిగంగు, సాలూరు, బొట్టిలి, పార్వతీపురము తాలూకాలు ఉత్తరభాగముగాను, మిగిలిన అంతటాలూకాలును దక్షిణభాగముగాను వేర్వేరుగా తమ కార్యనిర్వాహక సంఘములలో నూడిన ప్రత్యేక కార్యదర్శులచే వ్యవహరింపబడుటకును

(౨) సదరుభాగముల యధికారులు, తమభాగములందలి తిలకు స్వరాష్ట్రవిధిసమూహ విధికనిర్వాహము, ఉద్యమప్రచారము జాతీయవిద్యాకార్యనిర్వాహము, మద్యపాన నిషేధోద్యమము, లోనుగాగుల కాంక్షను వ్యవహారములు జరుపుచు క్రమమైన జనాభాగణనలనుండుచు నివేదిక ఎప్పటికప్పుడు ప్రచరించుచు.

(౩) తామెనర్లు అన్ని కార్యములందును జిల్లాసంఘము వారికి లాభపెట్టుదుటకును, జిల్లాసంఘము వారిచే నంగీకరింపబడిన కార్యములను తాము ప్రారంభింపబడుటకును తీర్మానించడ మైనది

ఇందుకు సంబంధించిన నిబంధనలు తయారు చేయుటకు కార్యనిర్వాహక సంఘమువారిని కోరుచు అధికార మియ్యడమైనది.

రాజీనామా ఇచ్చిన శ్రీయుత తెలిశేవర వాసుదేవరావు గారిస్థానే శ్రీయుత మల్లావర్లుల వేంకటరామమూర్తిగారిని విజయనగరభండము కార్యదర్శిగా నియమించుచున్నాము.

శ్రీయుత తరిగొప్పల వేంకటేశ్వరరావుపంతులుగారు.

- ,, వసంతరావు బచ్చినుందరరావుగారు.
- ,, మిశ్రుల వీరవేంకటేశ్వరాచార్యగారు.
- ,, మల్లావర్లుల వేంకటరామమూర్తిగారు
- ,, అబ్దుల్ రహ్మాన్ సాహెబుగారు.
- ,, మంగళగిరి సీతారామయ్యగారు.

వై.వారు రాష్ట్రసంఘసభ్యులుగ నెన్నుకొనబడిరి. కార్యనిర్వాహక సంఘ సభ 2-౧౧-౨౨ అనకాపల్లి

తీర్మానములు

కార్యదర్శి చదివిన, అగష్టు, సెప్టెంబరు, అక్టోబరు నెలల ప్రచారము మొదలగుఖర్చులు అంగీకరించడ మైనది.

కార్యదర్శిగద్దన్ను అభ్యర్థియనుచుల బాపతు సామ్య ప్రకటన జాతీయపాఠశాలలతాలూకు నిలువయున్న పట్టిల సామ్య ఇచ్చుటకు కార్యదర్శికి అధికార మియ్యడమైనది.

ఖండజాతీయోపసంఘముల తాలూకు క్రైస్తవభవనలు ఖండముల కార్యదర్శులు కియారుచేసి ఆమోదమునకై అధ్యక్షులకు పంపవలెను.

మహారాష్ట్ర చింతకొంది మాన్యనారాయణగారికి సెప్టెంబరు అక్టోబరు నెలలకుమాత్రము నెలకు రు 10-0-0 చొప్పున ధనసహాయము ఇచ్చుటకును,

మహారాష్ట్ర గాదె శే.రాజుగారికిని, చందూరి మాన్యనారాయణగారికిని ఆవకాశమునుబట్టి సహాయము ఈ విధమయినయె, వాగ్విచారపుఖర్చులు ఈ నెలలని వారిపట్టిల ప్రకారము ఈయవచ్చుననియు తీర్మానించడ మైనది.

కే. వేం. సత్యనారాయణమూర్తి, కార్యదర్శిగాను

చీజ్ బండ్

చీజ్ బండ్:— రాత్రి వకమాత్ర పుయ్యకొనిన యోగత ముచుచేర వీర్యమయిననూ శంకుగంటలలో ప్రతిచి అధికమయిన రతి సౌఖ్యమునిచ్చును. కావలసినవ్యయం కొంచెం నిమ్మపండుకము త్రావినవెంటనే వీర్యస్థులకు వువును. పులునులేని భోజనం చేయవలెను. చీజ్ బండ్:— మూడుకోజులు శంకుపూటలు పాలతో పుయ్యకొనిన ధారగాబోవు వీర్యము(కుక్కు) వచ్చుచున్ననూ తప్పకకట్టుకు, చీజ్ బండ్:— 15 కోజులు పాలతో శంకుపూటలు పుయ్యకొనిన బాకత్యా దురభ్యాసములవలన కలిగిన సమస్యకర్మము పోయి మరల యివ్వవలగుదురు. అనేకులచే కరిగించబడి స్త్రీకికట్టులు పొందియున్నది మేము విశేషింపి ప్రాణ నష్టకరమైన ఒకసారి తెప్పించి వాడినచో మీకే తెలియును. ఉత్తరములు రహస్యముగా నుంచుచును. 82 మాత్రలు సీసా 1-కి రు. 2—0—౧ ని. ౨. ఖర్చులు వేరు.

ఆర్యవైద్యశ్రమం, 38, బైరాగిమఠవీధి, మద్రాసు.

తెలుగుమనివారిని (157)

చర్మముపైనుండు తెలుగుమనివారు తెలుగుతలన పూచీగా కి-దినములలో నయచుగతు. మద్య వసమాలికలచే చేయబడిన ఈ దౌషభము ఋషిశ్రేష్ఠులచే కనిపెట్టబడినది. నయచుగానినా ఫరకు చెందింతులు చెల్లించవలెను. బుడ్డి 1-కి ని. ౨. ఖర్చుతో సహా రు. ౨. ఉత్తరములు ఇంగ్లీషులో వ్రాయవలెను.

HAKIM ABDUL HAJI,
P. O. Kamtaul,
I arbhanga B. తి. O.

"స్వరాజ్య" సిరాబిల్లలకు

పోల్ విజుట్టు కాలమిమిలి మర్మము (841)
1911 సం॥ నవంబరు నెల 30-వ తేదీలో ఆఖరైనది. ఇప్పుడు అందరికీ పంపబడుచు సిరా బిల్లలలోను అతిసరసమైనది. మిగుల శ్రేష్ఠమైనది. ధర బ్లాష్టాక్ 6 గ్రాములు 0-14-0, 12 గ్రాములు రు 1-8-0, 36 గ్రాములు రు 4-0-0, ఎటువు 6 గ్రాములు రు 1-12-0, 12 గ్రాములు రు 8-4-0, 36 గ్రాములు రు 9-4-0 పోస్టల్, ప్యాకెండు ఖర్చులు వేరు.
Swaraj Ink Factory,
173/3 (7) Cornwallis Dtseet, Calcutta.

జాతకరత్నము

గొప్పభక్తగర్భ! జాతకరత్నము అర్థభరిమ!
PART I
జన్మశత్రుత్రము పుట్టికలేదే వేర ముగ్గురునది లేకయే సంకర్మర ఫలితములను కార్యకర్మ రీడింగ్తో సహా యెన్ని సంకర్మరములైనను జ్యోతిషుని సహాయము అక్కర లేకయే తమంకట తాము వ్రాసికొనగలరు. ధనము, సంతానము, ఆయురారోగ్యములు మున్నగు ద్వాదశభాగములలో మీ మీ జాతకములను మీరే వ్రాసికొనగలరు. ఇది యింటిజ్యోతిషుగ్గుడు. దీని వెల రు 2-0-0, నెలఖర్చులోగా కొనువారికి1-0-0 మాత్రమే. కలయుచో జాతకములు సరసమైనభరతు పంపబడును.
(164) గ్రేట్ యిండియన్ జ్యోతిషాలయము,
ఖశింకోట, విశాఖపట్టణంజిల్లా.

వావిలకొలను సుబ్బరామరచిత

ఆంధ్ర గ్రంథములు

శ్రీమదాంధ్రవాల్మీకిరామాయణము.—మూడవమార్పులఘటికాసహితము, ప్రథమసంపుటము, వెల రు 4-0-0
శ్రీకృష్ణలీలామృతము:—ఇది యాంధ్ర వాల్మీకి రామాయణమంతటి యుద్ధాంధ్రము. నానాపురాణోక్త కృష్ణచరిత్రము, సమగ్రము, భాగవద్గీత, ఉద్ధవగీతలొకగమనియు, శ్రీకృష్ణలీలలకు దత్తాత్రేయమును కలవు. 3 సంపుటములు. ప్రథమసంపుటము 1-12-0, ద్వితీయము 2-4-0, తృతీయము 2-0-0.
శ్రీకృష్ణావతారతత్వము:—375 పుటలు గలది. వెల 2-4-0, ఈ 2, 3, గ్రంథములను ఏకకాలముగఁ గొనువారికి రు 6-12-0 మాత్రమే.
బమ్మెర పోతనరత్నములు:—వెల 0-14-0.
ఒంటిపిట్ట గళువీరకవికము 0-4-0
శ్రీరామజయమందిరము, తిరువళ్ళీక్కేణి, మదరాసు.

రత్న పురుష లేహ్యం

నుఖపాధులవలన, అతిసంభోగమువలన ఇతర కాంక్షలు మరన, కలిగిన శుక్లవర్ణమును పోషించి బి-ముకలుగజేయును. ఈ మూలికామహిమ తెలియనివారు గుండరు. విశేషించి వ్రాయవలసరము లేదు. శే 1-కి రు 3-4-0 లు. కోడువారికి శేట్లూకు ఉచితము.
పట్టాభిరామ వైద్యశాల
రాయవరం, గోదావరిజిల్లా.

మీ జాతకము

ఒక సం॥ రఘువర్తకు జరుగు సంకర్మము నెలలవారిగా వ్రాయుటకు కట్టుకూ రు. 2/-, జీవితమంతటికొను దేశ అంతర్వలలో వ్రాయుటకు రు. 5/-, ఇతరకారము జీవిత మంతటి కొను ప్రతి సం॥ రఘువర్తకు జరుగు ముఖ్యవిషయములలో వ్రాయుటకు రు. 8/-, జనన సం॥రం, నెల, వారము, గంటలు, నిమిషములు తెలుపవలెను. లేక జాతకమును పంపవలెను. అన్ని స్థలములనుండి మితిలేని యోగ్యతాపత్రికలు వచ్చియున్నవి. జాతకము ఆంగ్లభాషలో వ్రాసి పంపవలెను. బి. ఆర్. శ్రీనివాసయ్య, కృష్ణవిలాస ఆగ్రహారము (ఎ) పోస్టు మెసూరు.

మలయచందనము

గనేరియా అను తెగకొక్కయందు జీవకారక తద్యము లేదు. పిచికారీతో ధన లేదు. ఎటువు, తెలుపు, మన్న, అను మూడు విధముల నె క తో క ము ను నూడు పూటలలో చూపును. శ్రీల దేవుడు వ్యాసులకు బాద ఇది రావోషభము. (1-51) దత్తీ 1 కి వెల 2-4-0
సం॥ వ్య సార్వభౌ, రాయవరం, గోదావరిజిల్లా.)

క్యాలెండర్లు 1923

అ. 3+2 పైజాన ఆర్డుపేరుమీద 90 మంది దేశనాయకులు, మధ్యభారత మాత కిరీటము ధరించినట్లు అందమయిన రంగులతో ముద్రించబడినవి. కాపీ 1కి 0-12-0 వర్తకులకు, యేజంట్లకు మంచిదమీషను యిచ్చెదము. వినరములను వెంటనే వ్రాయుడు. 484

స్వదేశీస్థాన 82 వై నాబజోరు, మద్రాసు.

బహుమానము

వైద్య విద్య
ఆయురారోగ్యశ్రేష్ఠములకు మార్గదర్శి
అన్ని భాషలలో దొరుకును.
రాజవైద్య వారాయణశ్రీ కేశవశ్రీ,
(5198) 37, చీవానకాశిరాడ్డు, మదరాసు.

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యగారి

ఆంధ్ర పత్రిక

శ్రీ
మ
ల
కు

న
ం
బీ
ని

బహువర్ణములగు మనఃజాల మాత్ర మార్గమునుండి చిమునల ప్రసించుచుండెడి, తెల్ల కెగ, పచ్చ కెగ, రక్త కెగ నీరు మురుగు నాశ్వము మూత్రము బొట్టు బొట్టు బడుట మాటి మాటికి మూత్రము విసర్జన చేయుట పాత్రికడుపు నరములు తిగిదీయుట మూత్రము వచ్చినట్లు అనుమానము గలుగుట యిటువంటి లక్షణములు గల కెగతోగ సామాన్యములను మొదలంట, నివర్తితమును, మరియు నూతనముగ సంభవించిన కెగతోగములను! 48 గంటలలోపుగ గుణమును బొందించును. మూత్రవాళమును, తన్విత (అనగా మూత్రపుత్తి) కుగ్రహరచి నరములకు అధిక బలమును కలుగ జేయును. క్రయము బుడ్డి 1-కి రూ. 1-12-0 ట్యాంకింగు మరియు పోస్టల్ కరెన్సెలు చేరుగా నివ్వవలయును. మా వందల శాపితాను, కోరువారికి ఉచితముగా పంపబడును. ఆయుర్వేదాశ్రమం, నెం. 41 ఆచారప్పకవిధి, మద్రాసు. తంతిలడ్రస్:- పండిట్, మదరాసు.

త్వరకముడు! కొద్ది టిక్కెట్లుమాత్రమే!! మించిపోవును!!!

ఏలూరులో గొప్ప మేడలాటరీ

మాటూరి బ్రహ్మన్నగారి కుమారుడు సర్వేశం తాలూకు మేడ రూ 16,500 లకు లాటరీ. మొత్తము 3,300 టిక్కెట్లు. టిక్కెట్లు 1-కి రూ 5 లు మాత్రమే.

అయ్యలారా! కృష్ణాజిల్లా ఏలూరు పెద్దబజారులో మునిసిపల్ నె 148 గల సాన్యాస్థి కమైస్ ఫలముగా నేను 1918 నుండి కట్టించిన కేంద్రతీర్మానము గలిన నామేడను అద్దా బీరువాల ఫిట్టింగు సహా గర్భ మెంటువారికి తెలియ జరచినది. లాటరీమాలముగా విక్రయించుచున్నాను. ఇప్పటికే చాలా టిక్కెట్లు ఖర్చుబడినవి. ఇంకను కొన్ని టిక్కెట్లు మాత్రము గలవు. టిక్కెట్లు కావలసినవారు త్వరపడినట్లు లభించగలవు. 2. టిక్కెట్లన్నియు ధృతిమైన వెంట నే ల టు యెప్పుడు కలిపేదియో, లాటరీ జేయువిధానమును, తప్పిటుగా ముందు యాప్రతికలోను, స్వరాజ్య పత్రికలోను ప్రచురించిన పిమ్మట గొప్ప ఉద్యోగస్థులు, పెద్దకుటుంబముల వగయిరాల యెదుట ఏలూరులోనే లాటరీ కల్పబడును. 3. టిక్కెట్లకల్ల వసూలయ్యే సాములో ఏజెంట్ కమిషనుకై రా ఖర్చులుపోను మిగతాసాము లాటరీ టిక్కెట్లు ధృతి అయ్యే వరకును యెలూరు నెంట్లో కో ఆపరేటివు బ్యాంకింగ్ నుంచి లాటరీ అనంతరము దీక్షింపబడును. 4. ఈ మేడను తనఖాలు వగైరా ఆస్వాదకాలము లేని చేసియుండలేదు. సదరు మేడకు ఎవరికెల్ల యేతగాదాబడుచున్నా కా స్వంత ఖర్చులతో పరిష్కరించి యీ మేడనామ్మను స్థిరపరచుకొనబడెను. లాటరీలో గెలుపొందిన వారలు వారి స్వంత ఖర్చులతో గెలుపొందిన 15 రోజులలో నైమిషకాలంలో క్రమమైన దస్తావేజు వ్రాయించుకొని యెలూరు సబురిజిస్ట్రారు అఫీసులో రిజిస్టరు చేయించుకొనవలయును. అందుకు నాకడనున్న టైటిలడిట్టు, యెన్ఫండ్రెక్టు గర్టిఫికేట్లు వగైరాలు రిజిస్టరీకాలముందు యిచ్చి అస్తి స్వాధీన పరచబడును. 5. టిక్కెట్లు కావలసిన వారు తమ ఆద్రస్తును స్పష్టముగ వ్రాయుచు, టిక్కెట్లు 1-కి రూ 5 లు" నామేర పనియార్దుల చేసినయెడల అందిన వెంటనే లాటరీ టిక్కెట్లు తిరుగుటపాలో పంపించబడును. 6. వది టిక్కెట్లు ఒకేసారి కొనువారికి ఒకటిక్కెట్లు కమిషనుగా యివ్వబడును. 7. ముందు టిక్కెట్లు వి. పి. గా పంపబడవు. 8. పోస్టు ఖర్చులు పంపినదే జవాబు యివ్వబడెను.

మాటూరి సర్వేశం, మేడ హక్కుదారుడు, ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా.

శ్రీ మా సుందరము

ఒక చక్కని నవల

గ్రంథకర్త: ఒంతలి నత్యనాథము

ఇది నలువదేండ్లకు పూర్వ మాండ్రదేశమును కలవరపఱచిన

రంపయుద్ధము

నకు సంబంధించిన నవల. కథాసందర్భములు, వర్ణనలు, రంగములు, పాత్రలు హృద్యములై చిత్రము నాకర్షించును

డిమ్మి సైజు ౧౮౦ పేజీలు; వెల రూ 1-0-0

ఒకేసారి మొత్తముగ కొనువారలకు కమిష. నివ్వబడును

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, తపాలాపెట్టె 212, మదరాసు

దంతచూర్ణము

వెల డబ్బీ 1-కి 0-2-0

ఈ ధంతచూర్ణముతో పండ్లలో ముటవలన చిగుళ్లనుండి రక్తము విక్రందవలయును. నోట దుర్గంధములేక యుండును

అమృతాంజనము డిరో, మద్రాసు

మోహిని తైలము

మెదడునకు చలువచేయును. శ్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది. సీసా 1-కి 0-12-0

అమృతాంజనము డిరో, మదరాసు-బొంగళాయి.

రూ 500-లు ప్రథమబహుమానము

జ్యోతిష హాస్య బహుమాన పరీక్ష

30 4.23 తేదీని జరుగును

కడు ములభము. ఫల విశిష్టము. ఈ బహుమానముల కొరకు ఆక్షరజ్ఞానముగల ప్రతివారును ప్రయత్నించుచే నుండును.

ఈ పరీక్షకు శ్రీమంతు, పురుషులను కూడ దోఖానులను చేయవచ్చును ఎరియిండ్ల వారు కూర్చుండి "జ్యోతిష రహస్య" గ్రంథమును చూచుచునే పరీక్షప్రశ్నలకు గరుత్తరములు వ్రాయవచ్చును. మాశింగ్ జ్యోతిషనిలయమునుంచి మాజ్యోతిషరహస్యగ్రంథమును తెప్పించుకొను ప్రతివారును పరీక్షకు దరఖాస్తుచేయుటకు అర్హులే. జ్యోతిషరహస్యగ్రంథముతో సంబంధపడగూర్చును 20-4-28 తేదీలోపుగానే నింపి పంపించవలెను. తరువాత దరఖాస్తులు మంజూరీ చేయబడవు.

జ్యోతిష బహుమానము రూ 250-0-0. శ్రీమతి బహుమానము రూ 116-0-0 ఇట్లన్నీ 10 బహుమానము లుండును. పరీక్ష నియమములు, పరీక్షలనిలాభములు, బహుమానముల వివరములు, ఇంకా మరికొన్ని భోగ్యుటలు జ్యోతిష హాస్య గ్రంథముతో పంపబడును. ఈ జ్యోతిష హాస్యగ్రంథము ఆకేసేమందిచే కొని యాడవలెనది. ఒక ప్రతి వెల రూ 2-8-0 పుస్తకములకు ఈ దిగువ చిరునామాకు వ్రాసి, వి. పి. గా పంపబడును.

క్రికెటింగ్ జ్యోతిషనిలయం,

విజయనగరం, విశాఖపట్నం జిల్లా.

దివ్యోపధము

శిలాజతురసాయనము

ప్రతివారికి ప్రాణసమానమైనది.

కోగకారణము లగు వాత-పిత్త-కఫములను సమానావస్థ యందుంచి ఎట్టి రోగమైనను ఏ వరుసు గల వారి కైనను రానివ్వకుండా నుఖముగ చిరకాలమువరకు జీవింపజేయును. రసగుక్త-కుక్రూడిధాతువులను కుగ్రహరచి కృద్ధిజేయును. వేదానుసారితో గర్భరోగముల అతిశ్రుముగ బోగొట్టును. వేయే? జీవించియున్నంతకు ఏ రోగమైనను, నిరోధమైనను దీని శోక సారమైనను తప్పుకొన్నాని తీరవలయును. వర్తక దా శిశువు మాటలు గాని, ప్రచురము గాని మాదికాదు. ఇండియాలో ఆనేకులు పుచ్చుకొని ప్రకటించి తిరిగి కోరుచున్నారు. మీరేల పుచ్చుకొనరు! మీరు మీ బంధుమిత్రులు కలిసి యిప్పుడే పుత్తరము వ్రాసి శిలాజతురసాయనము డబ్బాను తెప్పించుకొని పేపింపుడు. కోగరహితమై చిరకాల నుఖమునభవించెదరు. ఈ దివసంబరు నెలాఖరువరకు డబ్బా ధృ 6-8-0 లు మాత్రము, పిమ్మట డబ్బా ఖరీదు ధృ 8-0-0 లు.

మా విలాసము: ఆయుర్వేద రత్న పండిత

బి. శ్యామసుందరరావు బ్రదర్సు,

ఆయుర్వేదావధాలయము, బరంపురం. గంగాం ఇండియా

శ్రీ ల య న స్వ తే కి

కత్తికట్టలు - చాతులు

కప్పుతాళములు.

ఆంధ్రసోదరులచే చేయబడినది. ప్రాశస్యసింపుడు.

వెంటనే ధరల క్యాటలాగుకు వ్రాయుడు.

బి. వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో

కట్టయ్య అండ్ లాక్ షేకర్స్ etc.

కెడ్రాపురం. (గోదావరిజిల్లా)

తెలిగూట్ల ఆగ్రెజు: "ఇండియన్" కెడ్రాపురం

ఇంద్రజాల మహేంద్రజాలము

(2118-688) ఈ ఆపూర్ణగ్రంథములో జర్మనీ గారడి, యూద్వీహా క్షలాభుకము, ఇంగ్లీషు ఇండ్రజాలము, మంగళకామ్రము, భూతజైద్యము, యంత్రములు, అమెరికావారి చీట్లపేక రిమానులు విచిత్రనిదవిద్యలు గలవు. ఇంతేగాక మనుష్యుని మాయముచేయుట, మామిడితెల్లును పుట్టించుట, జీవముతో నూర్చియునుట, శరీరములేని తలకాయచేత మాటలాడించుట భూమిపైన గజముయెత్తున గాలిలో మనుష్యుని నికాధారంగా నిల్పుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ పోస్ట్ టెలుగుభాషలో అతి ములభమైన శైలిని వ్రాయబడి యున్నది. ఈ గ్రంథమును చదివిన అత్యద్భుతముగా మేజిక్ చేయగలరిగ్యాగంటి యిచ్చుచున్నాము. దీనివెల రూ 4-0-0. త్వరకముడు, క. ఆర్. జనార్దనంపాయుడు, బంగళా, గుంటూరుజిల్లా